

ÇEDES

Çevre Duyarlıyım
Değerlerime Sahip Çıkıyorum

EĞİTİCİ Kılavuzu

YARDIMSEVERLİK
MERHAMET

Aralık 2023

Genel Yayın Yönetmeni

Dr. Ahmet İŞLEYEN

Yayın Koordinatörü

Dr. Yusuf AKBAŞ

Proje Koordinatörü

Abdulaziz GÜVEN

Editör

Dr. Ali GÜL

Yazarlar

Mehmet GÜVEN
Nuray UĞURLUOĞLU
Hilal DEMİR
Gül Betül YILMAZ

Dil Uzmanı

Tevfik Fikret TAŞKIN
Neşe NACAR

Ölçme ve Değerlendirme

Nuray UĞURLUOĞLU

Hikaye Seslendirme

Hilal DEMİR

Kapak ve İç Tasarım

Sami ÇELİK
Hakan ÖZTÜRK

Resimleme

Serdar DEMİRCAN

Emeği Geçenler

Din Öğretimi Genel Müdürlüğünden Betül Didar AKKUŞ'a, Diyanet İşleri Başkanlığından Mehmet Fatih TUNÇ ve Sevda BAYRAK'a değerli katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Her hakkı saklıdır ve Milli Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

İÇİNDEKİLER

FASİKÜL HAKKINDA	4
ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ	6
GRUP OLUŞTURMADA ALTERNATİF ÖNERİLER	7
ETKİNLİK HAZIRLAYICIYA VE UYGULAYICIYA NOTLAR	9
ETKİNLİK UYGULAMA REHBERİ	10
HAZIRLANALIM.....	10
KARAR VERELİM.....	10
TEŞVİK EDELİM.....	11
MESAJINI GÜÇLENDİR	11
KONTROL EDELİM.....	11

BİRİNCİ HAFTA

HEDEFİNİ BELİRLE.....	13
HANGİ FAALİYETLERİ YAPACAĞINI BELİRLE.....	14
ÖĞRENCİYİ TEŞVİK ET.....	22
MESAJINI GÜÇLENDİR.....	24
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET.....	25

İKİNCİ HAFTA

HEDEFİNİ BELİRLE.....	26
HANGİ FAALİYETLERİ YAPACAĞINI BELİRLE.....	28
ÖĞRENCİYİ TEŞVİK ET.....	36
MESAJINI GÜÇLENDİR.....	38
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET.....	39

ÜÇÜNCÜ HAFTA

HEDEFİNİ BELİRLE.....	40
HANGİ FAALİYETLERİ YAPACAĞINI BELİRLE.....	42
ÖĞRENCİYİ TEŞVİK ET.....	50
MESAJINI GÜÇLENDİR.....	51
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET.....	52

DÖRDÜNCÜ HAFTA

HEDEFİNİ BELİRLE.....	53
HANGİ FAALİYETLERİ YAPACAĞINI BELİRLE.....	54
ÖĞRENCİYİ TEŞVİK ET.....	59
MESAJINI GÜÇLENDİR.....	60
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET.....	61
YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ ÖĞRENCİ ÖN TEST DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	62
YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ ÖĞRENCİ SON TEST DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	63
YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ VELİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	64
VELİ DESTEK MEKTUBU.....	65
YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ SÖZLÜĞÜ.....	67

FASİKÜL HAKKINDA

Yardıms severlik; her hangi bir canlıya yardım etmekten dolayı mutlu, huzurlu olma durumudur. Sorunlara ortak olup birlikte çözüm yolları bulabilmektir. Merhamet ise karşılaştığımız kötü durumlardan dolayı duyduğumuz üzüntü, acıma ve harekete geçerek yardım etme duygusudur.

Yardıms severlik ve merhamet, millet olarak en temel özelliklerimizdendir. Bu özelliğin bütün toplumca benimsenmesi birbirimize merhametle yaklaşmamıza vesile olmuştur.

Bizler; anne, baba, büyükanne, büyükbaba ve çocukların oluşturduğu aile yapımızda başlayan, yakın akrabalarımızla devam eden, komşularımıza, mahallemize, ülkemize ve dünyaya yansıttığımız yardıms severlik ve merhamet duygusu ile önce bütün Anadolu'ya, sonra Avrupa ve Asya'ya hâkim olan büyük bir imparatorluk kurmayı başarmış bir toplumuz.

Doğal afetler, savaşlar, kıtlık gibi zor dönemlerde bizi ayakta tutan yardıms severlik ve merhamet duygusu, devlet ve millet olarak binlerce yıl güçlü bir şekilde var olmamızı sağlamıştır.

Son yıllarda, başta komşu ülkelerde olmak üzere tüm dünyada sıkıntı yaşayan insanlara el uzatıp evlerimizi, gönüllerimizi onlara açtık. Her türlü maddi ve manevi yardımı yapmaya çalıştık. Dünyanın neresinde bir mazlum ve ihtiyaç sahibi olsa dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin elimizden gelen ne varsa yapmaya çalıştık.

“Bir kimse kardeşine yardım ettiği müddetçe Allah da ona yardımını sürdürür.” (Müsned, II, 274) hadisinin yardımlaşmanın hem dini hem de toplumsal değerini vurguladığına inandık. İşte bizler, geçmişten günümüze sahip olduğumuz bu yüce değerlerle sosyal barışı, ülkemizde ve dünyada sağlamış ve geleceğe hep güvenli adımlar atmayı başarabilmiş büyük bir medeniyetin evlatlarıyız. Bu hasletlerimizi geleceğimiz olan evlatlarımıza yaşatarak aktarmak; köklerimizden aldığımız ilhamla asırlardır taşıdığımız bu insani değerlerimizi çağımıza aktarmak en önemli sorumluluklarımızdan biridir.

Yardıms severlik ve merhamet değerini içeren fasikülümüz, öğrencilerine değer eğitimi verme çabasında olan değerler kulübü temsilci öğretmenleri ve eğiticiler için rehber olarak hazırlanan içeriklerden oluşmaktadır.

Bu fasikülde, hem okul alanı içerisinde (sınıfta, bahçede, koridorlarda) yapılabilecek hem okul dışı (okul çevresinde, mahalle aralarında, sokakta, yakın ve uzak çevre gibi) ÇEDES uygulama mekânlarının tamamında rahatlıkla uygulanabilecek hem de aileyi ve çevreyi sürece dâhil ederek eğitici rehberliğinde kazanıma ulaştıracak etkinlik örneklerine yer verilme çalışılmıştır.

Fasikül çalışmasında temel eğitim ve ortaöğretim düzeyindeki öğrencilere yönelik Talim ve Terbiye Kurulu tarafından yayımlanan öğretim programlarında yer verilen “kök değerler” ve bu değerlerin genel ve özel kazanımları incelenerek kazanımlar oluşturulmuştur.

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

Öğrencilerin millî, manevî, ahlakî değerleri özümseyebilmesi ve hayatına yansıtabilmesi için gerekenler:

- Doğruyu-yanlışı, iyiyi-kötüyü, güzeli-çirkini, ahlakî olanı ve olmayanı, kutsal kabul edilen kültürel ve toplumsal normlara uygun olanı ve olmayanı, evrensel değerlere uygun olanı ve olmayanı bilme, ayırt etme, isteme ve tercih etme düzeyi,
- Tercihleri doğrultusunda doğru, iyi, güzel, ahlakî ve kutsal normlara uygun olanı yaparak kişilik ve karaktere dönüştürme düzeyi dikkate alınarak organize edilmiştir.

Etkinliklerin içerik ve kurgu tasarımları, eğitim programlarında ön plana çıkan beceri temelli ve öğrenci merkezli eğitim paradigmalarının öngörülerini doğrultusunda yapılmıştır. Öğrencilerin iş birliği yapabilmeleri, etkin ve aktif öğrenme gerçekleştirebilmeleri, öğrenme stillerini ve bireysel farklılıklarını keşfedebilmeleri için farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaya çalışılmıştır. Etkinlikler; araştırmayı teşvik eden, doğruya ulaşmak için sorular soran, duygudaşlık kurabilmek için canlandırma ve drama etkinlikleri gerçekleştiren, üretmeye ve paylaşmaya teşvik eden yeterlilikler taşımaktadır.

Etkinlikler; eğitimcilerin, akranların, aile bireylerinin, yakın ve uzak çevrenin rehber ve model olmaları durumu göz önüne alınarak okul içinde ve dışında, özel hayatında ve toplum içerisinde öz disiplinle; ölçülü, dengeli, duyarlı ve değerlerine sahip çıkıp koruyacak seviyeye taşınması anlayışıyla hazırlanmıştır.

Etkinlikler; yakından uzağa ilkesi ile çocuğun fiziksel, ruhsal ve duygusal gelişimini destekleyecek, ailesi, arkadaşları, yakın ve uzak çevresi, içinde yaşadığı toplum, ülkesi ve dünyayla ilişkisi üzerinden farklılıkları dikkate alan, insani ve evrensel değer ve beceri eğitimi vermeyi hedeflemektedir. Bu yönüyle kapsayıcı ve bütünleştirici özellik taşımaktadır.

Etkinliklerin her biri; her sınıf düzeyine, her yaş grubuna ve aynı öğrenme ortamında farklı beklentileri ve farklı geçmiş yaşantıları olan öğrencilere uygun olamaz. Bu nedenle etkinliklerde sınıf düzeyi, yaş aralığı ve hazırbulunuşluk seviyesi gibi belirleyici, ayırt edici ve nitelendirici unsurlar özellikle belirtilmemiş olup bu konudaki tercih ve inisiyatif temsilci öğretmene ve eğitime bırakılmıştır. Eğitici; etkinlik seçimlerinde hedef kitlenin sınıf düzeyini, yaşını, hazır bulunuşluk seviyesini, çevrenin koşullarını, uygulama mekânının imkânlarını, hedef kitlenin ihtiyaçlarını ve beklentilerini dikkate almalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Etkinlikler uygulanırken gelişim ve eğitim psikolojisi ile öğretim yöntem ve tekniklerinin tüm ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
2. Etkinliklerin kurumlar arası iş birliği ve ziyaret gerektirdiği durumlarda yasal izinler ve resmî prosedürler eğitici tarafından etkinlik öncesinde tamamlanmalıdır.
3. Önceden hazırlık yapılması gereken durumlarda, planlanan etkinliklerle ilgili paydaşlar (ÇEDES uygulama mekânlarındaki ilgili personeller, öğrenciler veya aileler) bilgilendirilmeli, ortamın ya da etkinliklerin hazırlanabilmesi için yeterli süre verilmelidir.
4. Velilerin gerçekleştirilecek etkinlikler ile ilgili yanlış ve eksik bilgileri ya da önyargıları olabilir. Böyle durumlarda, sadece öğrenciyi bilgilendirmek bazen öğrenci ve ailesi arasında çatışmalara yol açabilir. Bu nedenle öğrencilerle yapılan faaliyetler ve öğrencilere verilen görevlerle ilgili öğrenci velilerini de bilgilendirerek onları da sürecin bir parçası kılmak önem arz etmektedir.
5. Aile katımlı etkinlikler hazırlanırken aile bütünlüğü bozulmuş, aile bireylerinden (vefat, tutukluluk, engellilik, şehir ya da yurt dışında çalışma, Çocuk Esirgeme Kurumu uhdesinde olma vb.) ayrı yaşamak durumunda olan öğrencilerin özel durumları da dikkate alınarak planlanmalıdır.
6. Öğrencilerle bir araya gelmeden önce etkinlikle ilgili planlama yapılmalı, malzeme gerektiren etkinlikler varsa malzemeler temin edilerek uygulama mekânına hazırlıklı gidilmelidir.
7. Etkinlikler ve kazanımlar planlama yapılmadan önce mutlaka okunmalı, gerekliyse öğrenci seviyesi ve süre de dikkate alınarak etkinlikler geliştirilmeli, çeşitlendirilmeli, yenden kurgulanmalı veya değiştirilmelidir.
8. Etkinlikler esnasında öğrencilere rol ve görev verilmelidir. Verilen görevler, onların öz güvenlerini geliştireceği gibi sorumluluk bilinci kazanmalarında da sürükleyici bir güç olacaktır. Ancak, öğrencilere görev verilirken emredici bir üsluptan kaçınılmalıdır. Öğrencilerin eğlenerek öğrenebileceği ve gönüllü olarak aktif rol alacağı bir ortam kendilerine sunulmalıdır.
9. Etkinliklerin uygulanması sırasında karşılıklı saygı, sevgi, hoşgörü iklimi oluşturulmasına dikkat edilmeli; öğrencilerin öğrenme ortamında küçük düşme, yanlış cevap verme gibi kaygıları olmadan, çekinmeden kendilerini ifade edebilecekleri, rahat ve güvende hissedebilecekleri bir ortam oluşturulmalıdır.
10. Öğrencilerle etkileşim süreçlerinde, öğrenci paylaşımlarına ilişkin yorumların yapıcı olmasına dikkat edilmeli ve etkinlikler sırasında aynı yapıcı tutumun öğrenciler tarafından birbirlerine karşı sergilenmesine de özen gösterilmelidir.
11. Öğrencilerle iletişim kurarken gelişimsel özellikleri iyi analiz edilmeli, hassas süreçler içerisinde olabilecekleri, duygu, düşünce ve davranışlarında dalgalanmalar yaşayabilecekleri dikkate alınmalıdır. Öğretmenin bu durumları olgunlukla karşılaması, bilginin, becerinin, değer ve tutumun topluma gençlerle aktarılacağı unutulmamalıdır. Öğrencilere buldukları yaş dönemine uygun olarak formasyonel davranılmalı ve doğabilecek problemler öngörülerek gerekli önlemler alınmalıdır.

12. ÇEDES faaliyetlerinde aktif bir şekilde katılım sağlamak isteyen öğrenciler olabileceği gibi bu öğrencilerin yanı sıra çekingen, dinamik bir katılım sağlamaktan sakınan öğrencilerin de olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Değerler kulübü faaliyetlerinde öğrencilerin katılımı hususunda öğrenciler arasında dengeyi sağlayarak, birbirlerine fırsat verecekleri ortam oluşturulmalıdır.
13. Etkinlikler sırasında öğrencilerin özel bir durum yaşadığı fark edildiğinde bu durum kalabalık arkadaş ortamında çözülmeye çalışılmamalıdır. Öğrenciyle özel olarak görüşülmeli ve gerekirse öğrencinin de onayı ile aile ve okul rehber öğretmenleri konu ile ilgili bilgilendirilmeli, kendisinden destek istenmelidir.
14. Katılımcı sayısının yapılması planlanan etkinlik için fazla olduğu durumlarda öğrenciler iki, üç veya dört gruba bölünmelidir.
15. Gruplara ayrılarak gerçekleştirilecek etkinliklerde, etkinliğin gerektirdiği özel şartlar da dikkate alınarak grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmelidir.

GRUP OLUŞTURMADA ALTERNATİF ÖNERİLER

Yapılacak etkinliklerde grup oluşturma ihtiyacı olduğunda her seferinde ilgi çekici, eğlendirici farklı bir yöntem kullanmak, öğrencinin ilgisini artıracak gibi aynı zamanda yapacağı etkinliğe hazırlanırken de eğlenmesine, aktif olmasına, problem çözme becerisini geliştirmesine imkân tanıyacaktır. Gruplama yapılırken sayı, beceri, gelişim özellikleri gibi yönlerden birbirlerine denk gruplar oluşturulmasına dikkat edilmelidir.

Alternatif grup oluşturma örnekleri

- Cinsiyet ve yaş gibi ortak bazı özelliklere göre grup yapılabilir.
- Tek sıra yapıp sayma yöntemi kullanılabilir. Tek rakamlar bir grup, çift rakamlar başka bir grup yapılabilir.
- Öğrenci listesinden rastlantısal olarak grup üyeleri seçilebilir.
- İki öğrenci, öğretmen tarafından seçilir. Grup üyelerini belirleme görevi, o öğrencilere verilir ve sırayla her öğrenci kendi grubuna üye seçiminde bulunabilir.
- Öğrenci isimlerinin alfabetik sırasına göre grup oluşturulabilir.
- Örneğin; ismi, “k” harfi ve sonrasındaki harfle başlayanlar bir gruba; ismi, “j” harfi ve öncesindeki harflerle başlayanlar diğer gruba ayrılabilir. Üye sayıları denk gelmiyorsa harfler değiştirilebilir.
- Yine, çocukların kendi aralarında uyguladığı ebe belirleme yöntemlerinde olduğu gibi tekerlemelerle sayışma, ayak boyu ile kesişme gibi yöntemler de kullanılabilir. Grup oluştururken öğrencilerin kendi gruplarını oluşturmalarına, grup dağılımlarındaki dengeleri de gözleterek imkân vermek mümkündür.

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

- Birden fazla gruba yapılabilecek etkinliklerde, öğrencilere doğum tarihleri sorularak, doğum tarihleri ilkbahar ayları arasında olanlar bir grup, yaz ayları arasında olanlar bir grup, sonbahar ayları arasında olanlar bir grup, kış ayları arasında olanlar da diğer bir grup olmak üzere gruplara ayrılabilir (İhtiyaç duyulan grup sayısına göre mevsimler değil de aylar kullanılarak grup sayısı azaltılıp çoğaltılabilir.).
- Öğrenci sayısına denk gelecek sayıda, ihtiyaç duyulan grup sayısı kadar renkli kâğıt, (Beş gruba ihtiyaç duyuluyorsa beş farklı renk kâğıt.) bir kutuya konulabilir. Her öğrencinin kutudan bir kâğıt çekmesi ve kâğıtların renklerine göre gruplara ayrılması sağlanabilir.
- İlk isimlerindeki harf sayısına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir. İsminde dört harf olanlar bir grup, beş harf olanlar bir grup, altı harf olanlar bir grup şeklinde oluşturulabilir.
- İçi görünmeyen bir kutuya, ayrılacak grup sayısı kadar farklı renkte ve aynı sayıda pet şişe kapağı atılır. Öğrencilerden kutuların içlerine bakmadan birer kapak çekmeleri istenir. Aynı renkte kapak çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler gruplara ayrılabilir.
- Öğrencilerden bir kâğıda kimseye göstermeden 0-100 arası bir rakam yazmaları istenir. İstenen sayıda gruba göre 0-20 arası rakam yazanlar bir grup, 21-40 arası yazanlar bir grup, 41-60 arası yazanlar bir grup şeklinde gruplar oluşturulabilir.
- Oluşturulması planlanan grup sayısı kadar farklı boyutlarda çubuk, öğrenci sayısı kadar hazırlanır ve bir bardağa konulur. Öğrencilerden birer çubuk almaları istenir ve çubukların boylarına göre öğrenciler, gruplara ayrılabilir.
- Öğrenciler, destekledikleri futbol takımlarına ya da sevdikleri renklere göre gruplara ayrılabilir.

ETKİNLİK HAZIRLAYICIYA VE UYGULAYICIYA NOTLAR

Değerli eğitici,

Projemiz kapsamında hedeflenen kazanımlara öğrencilerimizi ulaştırmada sizlerin gayreti, emeği, fedakârlığı ve örnek olmanız çok önemlidir. Sizlerin mesleki bilgi, birikim, tecrübe ve donanımınıza güveniyoruz.

Uzman ekibimizle hazırladığımız bu çalışmayı, sizlere ulaştırarak yanınızda olduğumuzu hissettirmek, etkili ve zengin içerik örnekleriyle sizleri desteklemek istiyoruz. Her ne kadar bizler sizlerin işini kolaylaştırmak için çabalasak da sahada gelişen durumların her birine hâkim olamayacağımız gerçeğini de sürekli hatırımızda tutuyor, sizlerin görüş, fikir ve önerilerine ihtiyaç duyuyoruz. Örnek olarak sunduğumuz etkinliklerin içerik ve yönergelerini öğrencilerinizin ihtiyacı, yaşadığınız bölgenin imkânları doğrultusunda esnetme, geliştirme, uyarlama ve yeniden düzenleme ya da yeni fikirler doğrultusunda etkinlik veya içerik üretmek durumunda kalabilirsiniz. Böyle durumlarda, sizlere sunmuş olduğumuz etkinlik örneklerini de dikkate alarak, sizlere sunduğumuz adımları takip ederek içeriklerinizi üretebilir, zenginleştirebilir, çeşitlendirebilirsiniz.

Etkinlikler hazırlanırken öncelikle dikkat edilmesi gereken nokta, Anayasa ve yasalara uygun olup olmadığı hususudur. Anayasa ve yasalara uygunluk şartını taşıyan her etkinlik aynı zamanda hedef kitlenin seviyesine uygun, kazanımı karşılayabilecek ve uygulanabilir nitelikte etkinlikler olmak zorundadır. Bunların haricinde, mevcut etkinlikleri uyarlarken ya da yeni etkinlik üretirken aşağıdaki kriterler dikkate alınmalıdır.

Etkinlik Kriterleri;

Hazırlanan ve uygulanması planlanan etkinlik,

- Projenin genel amaçlarına ve anlayışına uygun mu?
- Kazanımı gerçekleştirebilecek nitelikte mi?
- ÇEDES uygulama mekânlarından hangisinde verimli uygulanabilir?
- Gerektirdiği malzemeler itibarıyla elde var olan ya da potansiyel olarak kolaylıkla bulunabilecek nitelikte mi?
- Aileler, öğrenciler, öğretmenler, yakın-uzak çevre ve toplum tarafından kabul edilebilir mi?
- Yazıyla ifade edildiğinde eğiticiler tarafından anlaşılıp uygulanabilir mi?
- Maliyeti yüksek ise potansiyel yararları tahmin edilen maliyetten daha önemli görülebilir mi?
- Uygulandığında etkililiği ölçülebilir mi?
- Uygulanırken öngörülebilir riskleri var mı?
- Açık, anlaşılır ve gerekli unsurları içeren bir biçimde düzenlenmiş mi?

ETKİNLİK UYGULAMA REHBERİ

Değerli eğitici,

Bu başlık altında, çalışma planınızın öğrencilerinizle birlikte kulüp gün ve saatlerinizde nasıl planlama yapacağınıza dair ipuçları bulacaksınız.

Öğrenciyi tanımak, uygulama mekânının donanımı ve imkânları hakkında bilgi sahibi olmak işinizi kolaylaştıracaktır.

HEDEFİNİ BELİRLE

Haftalık olarak ayrılmış kazanımları inceleyerek öğrencilerinizde gördüğünüz ve öncelik verilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlarda hedefler belirleyiniz.

Belirlediğiniz kazanımlar ile ilgili sizler için örnek olarak hazırlanmış etkinlikleri inceleyerek yapmayı planladığınız etkinliği işaretleyiniz.

İşaretlediğiniz faaliyeti, ÇEDES uygulama mekânlarından hangisinde rahatlıkla gerçekleştirebileceğinize karar veriniz.

Öğrencilerinizi uygulama mekânına götürmeden önce veya yolculuk sırasında motive edecek, düşündürecek, bilgilendirecek, ilgilerini kazanıma yöneltmelerini sağlayacak kısa bir konuşma yapınız.

HANGİ FAALİYETLERİ YAPACAĞINI BELİRLE

İşaretlediğiniz etkinliği, karar verdiğiniz ÇEDES uygulama mekânında öğrencilerinizin hazır-bulunurluk ve motivasyon düzeyini de dikkate alarak yönergeler doğrultusunda uygulayabilirsiniz.

Öğretmen rehberliğinde, öğrencilerle birlikte ÇEDES uygulama mekânlarının herhangi birinde uygulayabileceğiniz örnek etkinlikler, beş kategoride sunulmuştur:

- Hikâye/fotoğraf/örnek olay/senaryo/konuşma metni yorumlama veya drama etkinliği gibi başlıklar altında yer verilen etkinlikler,
- Multimedya önerisi başlığı altında yer verilen etkinlikler,
- Okul içi sosyal etkinlik önerisi başlığı altında yer verilen etkinlikler,
- Okul dışı mahalle etkinlik önerisi başlığı altında yer verilen etkinlikler,
- Dış gezi/kamp veya sportif etkinlik önerisi başlığı altında yer verilen etkinlikler.

Not: “Okul İçi Sosyal Etkinlik Önerisi” başlığı altında yer alan etkinlikler aynı zamanda öğrencilere görev olarak verilebilecek nitelikte olduğu için “Öğrenciyi Teşvik Et” başlığı altında da gösterilmiştir.

Dikkat: Okul dışı, mahalle etkinlik önerisi ve dış gezi/kamp veya sportif etkinlik önerisi başlığı altında yer verilen etkinlikler için proje kapsamında alınan genel veli izin belgeleri haricinde etkinliğe özel veli izin belgeleri alınması önemli görülmektedir.

Etkinlikler uygulanırken dikkat edilmesi gereken önemli hususları hatırlamak istiyorsanız ilerleyen sayfalarda detaylı bir şekilde açıklanan **“ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ”** başlıklı içeriği gözden geçirebilirsiniz.

ÖĞRENCİYİ TEŞVİK ET

Kulüp saati sürenizi tamamlamadan önce öğrenciye bireysel, ailesiyle ve arkadaşlarıyla yapabileceği ve farklı kazanımlarla değer gelişimini destekleyecek etkinlikleri görev olarak verebilirsiniz.

Görevlerin sizin tarafınızdan belirlenen süre içerisinde yapılıp yapılmadığını takip etmek, süreci gözlemlemek, öğrenciyi hedeflenen kazanıma ulaştırmada önem arz etmektedir.

Fasikül çalışmamızda öğrencilere görev olarak verebileceğiniz etkinlik örneklerini;

- Arkadaşlarıyla gerçekleştirilecek örnek görev etkinliklerini **“Okul İçi Etkinlik Önerisi”** başlığı altında bulabilirsiniz. (Bazılarında okul ortamında eğitici rehberliği gerekebilir.)
- Örnek bireysel görev etkinliklerini **“Sıra Sende/Dene/Söyle/Üret/Harekete Geç Etkinlik Önerisi”** gibi başlıklar altında,
- Aileyle gerçekleştirilecek örnek görev etkinliklerini **“Veli Çalışmaları Önerisi”** başlığı altında bulabilirsiniz.

MESAJINI GÜÇLENDİR

Hedeflenen kazanıma yönelik planladığınız etkinliği yaparken konu ve kazanımla ilişkilendirilebilecek örnek ayetikerimelerden, örnek hadisşeriflerden, örnek özlü sözlerden faydalanabilirsiniz.

Size örnek olarak verilen ayetlerde, açıklama bölümlerine de yer verilmiştir. Konuya hâkimiyetinizi artırmak ve mesajın öğrenci üzerindeki etkisini tamamlamak için bu bölümden de yararlanabilirsiniz.

HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET

Yapılan etkinlikler neticesinde öğrencideki bilgi, tutum ve davranış değişikliklerini rahatlıkla gözlemleyebilmeniz için ikisi öğrenci tarafından biri de veli tarafından doldurulması istenen toplam üç adet form oluşturduk. Bu formları, fasikülün sonundaki “Ekler” bölümünde bulabilirsiniz.

Formlardan birincisi, öğrencinin proje kapsamında yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili eğitsel etkinlikleri yapmaya başlamadan önce dijital ortamda ya da kağıt formlar aracılığıyla uygulanması planlanan **“(Öğrenciler için) Yardımseverlik ve Merhamet Değeri Ön Test Değerlendirme Ölçeği”** başlıklı formdur. Bu form, yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili ilk çalışmaya başlamadan önce öğrenci tarafından doldurulmalıdır.

Formların ikincisi de öğrencinin proje kapsamında yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili eğitsel etkinlikleri tamamladıktan sonra dijital ortamda ya da kağıt formlar aracılığıyla uygulanması planlanan **“(Öğrenciler için) Yardımseverlik ve Merhamet Değeri Ön Test Değerlendirme Ölçeği”** başlıklı formdur. Öğrenci, yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili planlanan etkinlikleri tamamladıktan sonra yine öğrenci tarafından doldurulmalıdır.

Üçüncü form ise öğrencinin velisi tarafından proje kapsamında yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili eğitsel etkinlikleri tamamlamasından sonra doldurulması istenen **“(Veliler için) Yardımseverlik ve Merhamet Değeri Ön Test Değerlendirme Ölçeği”** başlıklı formdur. Veli, yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili planlanan etkinlikleri tamamladıktan sonra bu formu dijital ortamda veya kâğıt üzerinde doldurmalıdır.

Fasikülde belirtilen kazanımlarla ilgili örnek olarak sunulan etkinlikler dört hafta üzerinden, aylık olarak planlanmış ve her fasikülün bir ay içerisinde tamamlanması öngörülmüştür.

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

UYGULANACAK AY	ARALIK	
HEDEFİNİ BELİRLE	KAZANIM	
	ÇEVRE UYGULAMA MEKANLARI	
	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ	
 DİKKAT Etkinlik örneklerinden bir veya birkaç tanesini tercih edebilirsiniz.	HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ	
	MULTİMEDİA ÖNERİSİ	
	OKUL İÇİ ETKİNLİK ÖNERİSİ	
	SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUM HİZMETİ/ OKUL DIŞI / MAHALLE ETKİNLİK ÖNERİSİ	
	ŞEHİR VE KÜLTÜR/ KAMP VE SPORİF ETKİNLİK ÖNERİSİ	
ÖĞRENCİYİ TEŞVİK ET	DENE/SÖYLE/ÜRET HAREKETE GEÇ ÖNERİSİ	
	VELİ ÇALIŞMALARINI ÖNERİSİ	
MESAJINI GÜÇLENDİR	AYET-İ KERİMELER	
	HADİS-İ ŞERİFLER	
	ÖZLÜ SÖZLER	
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖNERİSİ	

Aralık Ayı Fasikülü

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

1

HEDEF ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merhametli insanlarda bulunması gereken özellikleri bilir. 2. Merhametin acımak olmadığını farkına varır. 3. Diğerkâmlık(özgecilik) yaparak çaresiz kimselere yardım etmenin önemini fark eder. 4. Anne, baba, akraba ve yakın çevresine karşı yardım etmeye istekli olur. 5. Yardımlaşmayla ilgili geleneklerimizden zimem(vesresiye) defteri geleneğini tanır. 6. Kişisel çıkar gözetmeden çevresine yararlı olabilmenin değerini bilir.
UYGULAMA MEKANINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Sevgili çocuklar, Günümüzü dolu dolu geçirmeye, güzel anılar biriktirmeye hazır mıyız? Bu hafta size bir sürprizim var. Sizinle ilginç bir oyun oynayacağız. Sadece bilmek yetmeyecek bu oyunda. Hem bilgi hem yetenek hem de stratejik davranma kabiliyetinize ihtiyaç duyacaksınız. Eğleneceğinize ve birlikte öğreneceğinize inanıyorum. Hazırsak haydi gidelim.

HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnek içerikler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

KUŞU ÖLEN ÇOCUK

Zeyd üç ya da beş yaşlarında idi. Zeyd'in çok bağlandığı, çok sevdiği, adını Umeyr koyduğu küçük bir kuşu vardı. Hz. Peygamber (a.s.) Zeyd'i her gördüğünde "Umeyr'in babası" anlamında "Ebu Umeyr" diye hitap ederdi, ona. Bir gün, Zeyd'in kuşu öldü. Onun ölümü Zeyd'i çok üzdü. Kuşun öldüğü günlerde Hz. Peygamber, Zeyd'in evine taziye ziyaretine gitti. Çocuğun kederli hali, Hz. Peygamber'in merhametli kalbini etkiledi. Zeyd'i neşelendirmek istedi. Çocuğun saçlarını okşayarak yanağını öptü ve şakalaşarak üzüntüsünü azaltmaya çalıştı.

Hz. Peygamber'in kalbe huzur veren ilgisiyle ferahlayan Zeyd, gülümsemeye başladı.

Hikâye Yorumlama Soruları

Eğitici, aşağıdaki soruları öğrencilere sorarak kendilerini ifade etmelerine fırsat tanır.

- Bu hikâye size ne hissettirdi?
- Peygamberimizin (a.s.) küçük bir çocuğun kuşunun ölümü sonrasında taziye ziyareti yapması bize hangi özelliğini gösterir?
- Yardım deyince aklımıza sadece maddi yardımlar mı gelmeli?
- Arkadaşımızın üzüntüsünü paylaşmak da yardım olur mu?
- Manevi yardım ne zaman yapılır?
- Üzüntülü bir insan gördüğümüzde ona nasıl yardım edebiliriz?

MULTIMEDIA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

https://www.youtube.com/watch?v=sxTKV_5LEj4

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Merhamet Nedir? İnsan Halleri

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Ortaöğretim seviyesine uygundur.

Süre: 03 Dakika 17 saniye

Konu: Kemal Sayar ve Rukiye Karaköse, merhametin basamakları ve merhametin tam anlamı ile ne olduğu üzerine konuşuyor.

Video Yorumlama Soruları

- Video bize ne anlatmak istiyor?
- Merhamet etmek, acımak mı demek?
- Merhametli bir insanın yapması gereken sadece hissetmek mi? Harekete geçmek mi?

Örnek 2

<https://www.youtube.com/watch?v=lq5kr0-74T8>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Zimem Defteri-Şefkat Medeniyeti

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel/Ortaöğretim seviyesine uygundur.

Süre: 05 Dakika 38 saniye

Konu: Medeniyetimizde merhamet örneklerinden olan zimem defteri ile ilgili hazırlanmış bir videodur.

Video Yorumlama Soruları

- Video size ne hissettirdi?
- Videoda geçen “İyilik et denize at, balık bilmezse Hâlik bilir.” atasözünden ne anlamalıyız?
- Bir iyilik yaptığınızda, karşılık bekliyor musunuz?
- Bir iyilik yaptığımızda karşılık beklemeli miyiz?
- Videoda geçen sağ elin verdiği sol elin bilmemesi, ne demek olabilir?
- Yapılan iyiliklerin gizli yapılması neden önemlidir?
- Videoda geçen “İçimizi dışımızdan daha çok süslemeliyiz. Zira dışımız halkın, içimiz Hakk’ın baktığı yerdir.” sözü iyilik yaparken nelere dikkat etmemiz gerektiğine vurgu yapıyor olabilir mi?

OKUL İÇİ ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul içerisinde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

FOTOĞRAFIM MERHAMET

Etkinlik Yönergesi

Okuldaki tüm sınıflara ödüllü fotoğraf yarışmasının duyurusu yapılarak, uygulama aşamaları hakkında bilgi verilir. Okul yönetiminden değerlendirme komisyonu kurulması istenir.

Yarışmanın Uygulama Aşamaları

- 1- Eğitimci birinci hafta yarışmayı ilan eder. Öğrencilerden, merhamet ve yardımseverlik ile ilgili fotoğraflar çekmeleri istenir. Her öğrenci en fazla üç fotoğrafla yarışmaya katılabilir.
- 2- Eğitimci, öğrencilere iki hafta uygulama için süre verir. Üçüncü hafta oluşturulan komisyon marifetiyle sunulan fotoğraflar değerlendirilerek ilk üç fotoğraf seçilir ve yarışma sonuçlandırılır. Buna ek olarak dereceye giren öğrenciler haricinde her öğrencinin bir fotoğrafını da sergilemek üzere seçer.
- 3- Dördüncü hafta ilk üçe giren ve sergilemek üzere seçilen fotoğraflar uygun görülen mekânda sergilenir.
4. Yarışma isteğe göre resim yarışması olarak da yapılabilir.
5. Birinci olan öğrenciye okul tarafından belirlenen ödül verilir.
6. Yarışma, imkânlar dâhilinde ilçe veya il düzeyinde de düzenlenebilir.

SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUM HİZMETİ/ OKUL DIŞI / MAHALLE ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul dışında (yakın çevrede, yürüyerek gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

MERHAMET İSTASYONU

Ön Hazırlık:

- Eğitici tarafından kullanılmak üzere düdük.
- Her bir grup için büyük fon kâğıdı, kalın uçlu renkli kalemler temin edilmeli.

Etkinlik Yönergesi

Değerler kulübü öğrencileri üç gruba ayrılır.

- Her gruba bir masa tahsis edilir.
- Birinci masa 1. İstasyonu, ikinci masa 2. İstasyonu, üçüncü masa 3. İstasyonu temsil eder. Her istasyona birer tane fon kâğıdı ve renkli kalemler verilir.
- Her gruptan şefkat, merhamet, yardımseverlik ve iyilik temalı şiir yazmaları istenir.
- İstasyondaki öğrenciler şiir yazmaya başlar.
- Eğitici beş dakika aralıklarla düdüğünü çalar ve masa başındaki gruplar yer değiştirir. (Birinci masadakiler, ikinci masaya, ikinci masadakiler üçüncü masaya, üçüncü masadakiler birinci masaya.)
- Yer değiştiren grup, geldiği istasyonda yarım kalan şiiri okuyarak, şiire yeni satırlar ekler.
- Her öğrencinin bir mısra da olsa şiire katkı sağlaması istenir.
- Etkinlik en az 30 dk. devam ettirilir.
- Süre sonunda her bir istasyondaki şiir sesli bir şekilde okunarak, en fazla alkış alan şiir birinci seçilir.

ŞEHİR VE KÜLTÜR
KAMP VE SPOR TİF ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle yine okul dışında (uzak çevrede, araçla gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz (kamp, spor, oyun, fiziksel aktivite vb.) etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Öğrencilerimizin insan, şehir, kültür ve medeniyet arasındaki ilişkiyi kavraması ve kendi yaşadığı şehri yakından tanınması; imkân ve özelliklerini öğrenerek mekân ve zaman ilişkisi bağlamında keşfetmesi; şehrinin soyut ve somut kültürel mirasını, değerlerini bilmesi ve koruması için değerler kulübü öğrencileri ile okul dışı etkinlikler planlanacaktır. Böylece şehrimizdeki bilim, kültür, sanayi ve teknoloji alanındaki gelişmelerin tanıtımı yapılır.

Müze ve öğren yerleri, tarihi eserler ve camiler, kaleler, şehitlikler, kütüphaneler, bilim merkezleri, üniversiteler vb. şehrimizin tarihi ve kültürel mekânları ziyaret edilir.

Bu gezilerle öğrencilerimize millî ve manevî değerlerimizin; kültürümüzün yaparak, yaşayarak aktarılması sağlanır.

Not: Değerli Eğitici, Bu ayki etkinliklerimizden biri, şehrinizin tarihi ve kültürel yerlerinden uygun olan bir mekânda gerekli izinler alınarak gerçekleştirilir.

Atasözleri Tamamlayarak (Basketbol/Geleneksel Okçuluk/Penaltı) Oyunu

Etkinlik Yönergesi

Faaliyet yapılmadan bir gün önce eğitici yukarıdaki atasözlerini öğrencilerle paylaşır.

1. İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı.
2. İyilik et komşuna, iyilik gelsin başına.
3. İki kişi yerinden kımıldasa, üçüncüye yer açılır.
4. Bir ayak gelene, iki ayak giderim.
5. Az sadaka çok belayı def eder.

6. Din olan yerde kin olmaz.
7. Tatlı dil, güler yüz düşmanın kolunu büker.
8. Kiminin parası, kiminin duası.
9. Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
10. Şefkatli olmayan, şefkat bulamaz.
11. İyi dost kara günde belli olur.
12. İyilik et denize at, balık bilmezse Hâlik bilir.
13. Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
14. Ne verirsen elinle, o gelir seninle.
15. Dost kara günde belli olur.
16. Ekmeğini yalnız yiyen, yükünü dışıyla kaldırır.
17. Az veren candan, çok veren maldan.
18. El eli yıkar, iki el de yüzü.
19. Yalnız taş duvar olmaz.
20. Damlaya damlaya göl olur.
21. Danışan dağları aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış
22. İyilik eden iyilik bulur.
23. Birlikten kuvvet doğar.
24. Nerede birlik, orada dirlik.
25. Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

Etkinlik günü;

- Öğrenciler eğitici tarafından veya kendi aralarında iki gruba ayrılır.
  - Her grup, kendi takım ismini belirler.
  - Her takımdan bir öğrenci sırayla eğiticinin yanına gelir.
  - Eğitici, her atasözünün başından ya da sonundan bir bölüm söyleyerek öğrencinin atasözünü tamamlamasını ve bir bütün olarak tekrarlamasını ister.
  - Her bir öğrenciye en az beş atasözü sorar.
  - Her bir öğrenciye atasözlerini tamamlayabilmek için toplam bir dakika süre verilir.
  - Öğrenci yanlış cevaplarsa bir sonraki atasözüne geçilir.
  - Öğrenci tamamladığı her atasözü için takımına bir atış hakkı kazandırır.
  - Eğitici, takımlardan gelen her öğrencinin kaç tane atasözünü doğru cevapladığını ismiyle birlikte not eder.
  - Takımlardaki tüm oyuncular cevaplarını verdikten sonra atış hakları sayısınca (basket/ok/penaltı vs.) atışı yaparak takımlarına puan kazandırmaya başlarlar.
- Oyun sona erdiğinde kazanan takım ile kaybeden takım birbirlerini tebrik eder.

**DENE/SÖYLE/ÜRET HAREKETE
GEÇ ÖNERİSİ**

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin kendi başlarına, sorumluluk üstlenerek veya görev olarak yapabilecekleri, etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha çeşitli görevler oluşturabilir ve öğrencinizi harekete geçirebilirsiniz.

Örnek 1

Eğitici; okul idaresi ve velinin desteğiyle mahallede yardıma ihtiyacı olan, yalnız yaşayan, yaşlı, engelli, kimsesiz insanlar olup olmadığını araştırır. Bu konuda mahalle muhtarı, ilçede bulunan sosyal hizmetler veya belediyenin ilgili birimlerinden yardım alınabilir. Sonrasında bu kişiler ve ihtiyaçları öğrencilerle paylaşılır. Belirlenen ihtiyaç sahiplerine nasıl destek verilebileceği konusunda öğrenci araştırmasını ve çözüm yollarını hazırlayarak eğitimciyle paylaşır.

Velileriyle birlikte kendilerine en yakın ihtiyaç sahibine;

- Her hangi bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormasını,
- Evde pişen yemekten götürebileceğini,
- Market alışverişini taşımasına yardım edebileceğini söyleyerek sosyal sorumluluğunu yerine getirmeye çalışır.

Örnek 2

Eğitici, iyilik yapma, yardım etme konusunda önce en yakınlarımızdan başlamamız gerektiğini vurgular. En yakınımızda olanlar da anne-baba, kardeşler, komşular ve akrabalarıdır. Öğrenciye görev olarak bir hafta boyunca her gün anne ve babasına veya birlikte yaşadığı büyüğüne;

- Anneciğim sana bugün nasıl yardımcı olabilirim?
- Babacığim sana bugün nasıl yardımcı olabilirim?

Sorularını sorması ve verdikleri cevap doğrultusunda anne ve babasına veya birlikte yaşadığı büyüğüne yardım etmesi istenir. Yardımseverlik duygusunu önce anne ve babasına veya beraber yaşadığı insanlara karşı geliştirmesi ve onlara iyilik yapması gerektiği konusunu vurgular.

Temsilci öğretmen ile veliler arasında kurulan bilgilendirme gruplarından, öğrenciler tarafından verilen görevlerin yapılıp yapılmadığına dair geri dönüşler alınabilir.

VELİ ÇALIŞMALARI ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin aileleriyle birlikte yapabilecekleri etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı görevler oluşturabilir ve öğrencinizi ve ailesini harekete geçirebilirsiniz.

- Fasikülün sonunda bulunan Veli Mektubu'nu öğrenci velilerinize ulaştırabilirsiniz.
- Mahallenizde bulunan bir ihtiyaç sahibini çocuğunuzla ziyaret ederek yardımcı olabilirsiniz.
- Babaanneniz, anneanneniz, dedeniz veya hasta, yaşlı, yardıma ihtiyacı olan bir akrabanızı hafta sonu yatılı misafir olarak davet edebilirsiniz. Misafirlere hizmet ve yardım konusunda çocuğunuza da görev verebilirsiniz.

AYET-İ KERİMELEK

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayetlerden örnek bulacaksınız. İsterseniz size örnek olarak verilmiş ayetin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka ayetleri de kullanabilirsiniz.

Nisa Suresi 36. Ayet;

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşına, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara iyi davranın.”

Bakara Suresi 92. Ayet;

“Allah yolunda sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça iyiliğe asla eremezsiniz. Ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir.”

HADİS-İ ŞERİFLER

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek hadislerden örnek bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş hadis-i şerifin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka hadisleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

“Müminler, birbirlerini sevmede, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermede, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer.” Müslim, Birr, 66

ÖZLÜ SÖZLER

Değerli eğitici,

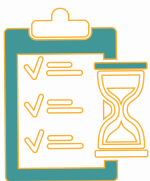
Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek atasözleri, özdeyişler gibi özlü sözlere örnekler bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş bu özlü sözlerin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka özlü sözleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz. Buradaki özlü sözler örnek olarak size verilmiştir.

“Sevgi ve merhamet insanın içinde bir nehirdir, Ne kadar güçlü akarsa içinde kötülük tutunamaz.” **(Hz, Mevlana)**

“Size yapılan en ufak bir yardımı sakın unutmayınız, yaptığınız en büyük yardımı ise hiçbir vakit hatırlamayınız.” **(Chilon)**

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖNERİSİ

- ✓ Etkinliklere başlamadan önce fasikülün sonunda bulunan “Veli Mektubunu” velilerinize ulaştırabilirsiniz.
- ✓ “Yardımseverlik ve Merhamet Değeri Öğrenci Ön Test”ni öğrencilerinize uygulayabilirsiniz.
- ✓ Öğrencilere kazanımları ile alakalı günlük tutturabilirsiniz.

Aralık Ayı Fasikülü

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

2

HEDEF ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merhamet ve yardımseverlik arasındaki bağı kurar. 2. Yardımseverlik örneklerini öğrenir. 3. Merhamet ve diğerkâmlık arasındaki ilişkiyi kurar. 4. Yardım etmenin bireyin kendisini iyi ve mutlu hissetmesine olanak sağladığını fark eder.
UYGULAMA MEKANINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Sevgili çocuklar, Hepimizin doğuştan getirdiği ve kalbimizde var olan bazı duygular vardır. Bu duyguların en güzelleri, özellikle sizlerin yüreğinde bulunuyor. Sizler, çok güzel yürekli çocuklarsınız. Bizi güzelleştiren iyi insan yapan bu duygular neler olabilir? ..... Evet, Sevgi de bizi güzelleştiren duygulardandır. Sevgiyi içine alan ve bizi çok kıymetli yapan bir duygumuz daha var. Ne olabilir sizce? ..... Harika! Evet, merhamet duygusu. Merhamet nedir, biliyor musunuz? Kimlere merhametli denir?

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

HAZIRLAN

MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ

Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.

.....

- Diyelim ki trafikte birine yol verdik,
- Engelli bir kardeşimizin yolda karşıdan karşıya geçmesine yardım ettik,
- Hasta olan bir arkadaşımızın çantasını taşımasına yardımcı olduk,
- Evde bir büyüğümüz su istediğinde ona su getirdik,
- Sokakta susamış bir kediye su verdik,
- Arkadaşlarımıza karşı tatlı dilli, güler yüzlü olduk...

Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Bizi bunları yapmaya sevk eden, harekete geçiren bir duygu var. Bu da merhamet duygusudur.

Merhametli bir davranışla kalbimizde bir mutluluk ve huzur oluşur. Çünkü, o bizim bir parçamızdır ve bize iyi gelir.

Biliyor musunuz sevgili çocuklar, merhamet bulaşıcıdır. Siz çevrenize karşı merhametli olduğunuzda karşınızdaki insanlar da zamanla size karşı bu davranışları sergilemeye başlayacaklardır.

O zaman bugünün güzel sözü şöyle olsun. “Merhamet eden merhamet bulur.” Haydi, hep birlikte tekrar edelim. Tüm dünya sesimizi duysun.

Sevgili çocuklar, dünyamızdaki kötülöklere merhamet, çare olacak. Dünyayı sizler güzelleştireceksiniz. Sizlerin merhamet dolu yürekleri...

Biz,

Bugün sizlerle atalarımızın oluşturduğu medeniyetin örneklerini tanıyacağız. Bu medeniyeti günümüze taşımak, çağımızın bilgi birikimiyle yeniden tasarlayarak yaşatmak ise size düşüyor.

Hazır mıyız?

HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnek içerikler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Çevresine Duyarlı Çocuklar Kulübü (Bizim Hikâyemiz)

Hilal Öğretmenim bugün sınıfa ayrı bir heyecanla gelmişti.

-Size bir sürprizim var, sevgili çocuklar.

Yıldız, sabırsızlıkla söz istedi.

-Öğretmenim en son sürprizinizde bize çikolatalı pasta getirmiştiniz, yoksa...

-Pasta getirmedi ama daha tatlı bir sürprizim var, çocuklar.

Oldukça meraklanmıştık, çikolatalı pastadan daha tatlı ne olabilirdi, acaba?

Öğretmenimiz kafamızın üzerinde oluşan hayal balonlarını görmüş olacak ki daha fazla bekletmeden sürprizini açıkladı.

Değerli çocuklar, diye söze başladı.

Değerli mi?

Öğretmenimiz bize hep "yavrularım, sevgili çocuklar" diye hitap ederdi.

"Değerli" kelimesini sevmiştik. Birden nefesimizi tutarak dinlemeye başladık.

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

Değerli çocuklar, bugün okulumuza Bakanlığımızdan resmî bir yazı geldi. Sizlerin içerisinde gönüllü olan öğrencilerimizle yeni bir öğrenci kulübü kuracağız. Bunun için velilerinizden izin belgesi alacağız. Sayımız şimdilik sınırlı, maalesef! Başka sınıflardan da arkadaşlarınız katılacak; toplamda otuz öğrenciyle Değerler Kulübü oluşturacağız.

Ahmet kısık bir sesle,

-Öğretmenim içinde ders mi olacak, keşke içerisinde oyun olan bir şey olsaydı?

-Peki, madem öyle içerisinde neler olsun, sizler belirleyin, çocuklar.

-Ayşe gülerek,

- Öğretmenim, Yıldız içerisinde pasta da olsun istiyor.

Hepimizi güldürmüştü.

Yıldız da kafasını sallayarak,

-Teşekkür ederim, Ayşe. Duygularıma tercüman oldun. Sanki tek başıma bitiriyorum, pastayı.

-Tamam, yiyecek içecek de var, başka?

Ayşe,

-Gerçekten mi?

-Evet, başka?

Hakan biraz çekinerek,

-Öğretmenim yiyecek var, oyun var, bir de gezme olsa ne güzel olurdu. Şu sınıfın dışında çıksak, hani havalar da çok güzel.

Siz istersiniz de olmaz mı?

Birden sessizlik oldu, birbirimize bakıyorduk. Öğretmenimiz şaka mı yapıyordu ama hayır, sanki bu kulüpte her şey vardı.

-Değerli çocuklar, şimdi geri yaslanın ve beni dinleyin.

-Bizi biz yapan bazı değerlerimiz var. Aslında bu değerler evrensel ve insandır.

Sevgi, saygı, merhamet, nezaket, vatanseverlik, sorumluluk, sabır, adalet vb. değerlerimizi sizlere okul dışında yaparak, yaşayarak öğretebilmek amacıyla bu kulübü kuruyoruz.

Çevremize duyarlı olalım, değerlerimize sahip çıkalım diye ülkemizin üç kurumu bir araya geldi. Onların desteği ile okul dışı faaliyetler gerçekleştireceğiz.

Fatih, her zamanki bilge bakışlarıyla büyümüş de küçülmüş davranışlarıyla söz istedi.

-Değerli öğretmenim ben gönüllüyüm. Lütfen, beni bu kulübe kabul edin. Yarın, veli izin belgesini ilk ben getireceğim. Size söz veriyorum.

Öğretmenimiz tamam der gibi kafasını sallayarak devam etti.

-Peki, sizlere neler yapacağımızla ilgili birkaç örnek daha vermek istiyorum.

-Fidan diyeceğiz.

-Millî ve manevî değerlerimizi öğrenebileceğimiz mekânları tanıyacağız.

-Hasta ve yaşlı ziyaretleri, çevre faaliyetleri, müze, ören yeri, cami ve gençlik merkezlerine gezilerimiz olacak.

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

Özellikle buralarda sizlere küçük ikramlarımız olacak ve her ay, sanat ve spor etkinlikleri gerçekleştireceğiz.

Değerler kulübünün değerli öğrencileri olmuştuk. Okulumuzda sanki özel bir yerimiz vardı. Okul dışında ruhumuzu doyuran birçok faaliyete katıldık. Aradan aylar geçmişti.

Bir sabah hüzünle uyandık. Ülkemizin kalbi ağrıyordu. Bir deprem yaşamıştık. Kardeşlerimizi kaybetmiştik. Annem, babam haberleri izlerken gözyaşlarını tutamıyorlardı. Anne, biz ne yapabiliriz, dedim. Oradaki kardeşlerimize dua edelim, evladım. Babam maddî ve manevî ne gerekiyorsa yapacak, inşallah, demişti.

Ertesi gün, üzgün bir şekilde sınıfa girdim. Gerçekten yüreklerimiz ağrıyordu. Sınıfımızdaki sessizliği, açılan kapının gürültüsü dağıttı.

Öğretmenimiz de çok üzgün görünüyordu.

-Sevgili çocuklar, vücudumuzda bir organımız ağrısa bunu tüm bedenimizde hisseder miyiz?

- Evet, öğretmenim!

İşte, şimdi ülke olarak yüreğimiz ağrıyor ve bizler, hepimiz bunu hissediyoruz. Depremde birçok kardeşimizi kaybettik. Birçok kardeşimiz de evinden, ailesinden, okulundan uzak kaldı. Şimdi, yaralarımızı birlikte sarma zamanı. Benim yüreği merhametli çocuklarım! Değerler kulübü olarak deprem bölgemizden bizim de bir kardeş okulumuz oldu. Kardeş okulumuzdaki öğrencilerin yanında olacağız. Sizler gibi yetmiş ilimizdeki tüm okullarımızın da değerler kulübü öğrencilerimizin deprem bölgesinde, kardeş okulları var.

Ertesi gün, değerler kulübü olarak bir kermes düzenledik. Okulumuzun merhamet dolu öğretmen ve öğrencileri ile “Derdin derdimdir, kardeşim” diyerek topladığımız yardımları, zor durumda olan kardeşlerimize ulaştırdık.

Evlerimizden, çevremizden topladığımız yeni eşyaları arkadaşlarımızla tasnif ederken, taşırken, uzaklarda ama yüreğimiz kadar yakınımızda olan kardeşlerimizi görmeden dertleriyle dertlenirken, onlara mektuplar yazarken, merhamet duygusunun yüreğimizi sardığını hissediyorduk. Ne güzel arkadaşlarım vardı. Öğretmenimiz bu kahramanları nasıl da bir araya getirmişti.

Bayram yaklaşıyordu ancak evini kaybeden, ailesini kaybeden kardeşlerimizi düşünürken gerçekten bir bayram yapabilecek miydik?

Biz de onların durumunda olabilirdik. Kendimi bir an orada hissettim. “Bana ne! Benim başıma gelmedi ya!” demek kolaydı. Öyle olsaydım yanımda yaralarımı saran insanları görmek isterdim.

Bu düşüncelerimi öğretmenimle paylaştım. “Ne güzel düşünmüşsün ne kadar güzel bir yüreğin var, evladım.” dedi, Öğretmenim, içimi ısıtan sesiyle.

-Bak, aklıma ne geldi, okul müdürümüzle konuşayım. Aileleriniz de izin verirse gidelim, bayramda kardeşlerimizle olalım. Ne dersin?

-“Merhamet eden merhamet bulur.” diye öğretmiştiniz, keşke gidebilsek, öğretmenim.

- Hilal Öğretmenimiz sözünü tutmuştu. Gerekli izinler alındı. Değerler kulübümüze destek veren kurumların güzel yürekli insanların da desteğiyle arife günü yola çıktık. Öğretmenimiz yol boyunca hep bize, “Benim yüreği merhametli çocuklarım.” Dedi,

durdu. Bazı arkadaşlarımızın aileleri de otobüste bizimleydi. Yıldız'ın annesi Betül Hanım'ın hazırladığı mis gibi böreklerin, pastaların kokusu buram buram sarmıştı, merhamet otobüsümüzü. Okul Müdürümüz Güven Bey, ön koltuktan arada bir geri dönüp babacan ses tonuyla "O börekleri bitirmeyin, sakın ha!" diyerek gülüyordu. Sonra da "Bitirmezseniz dönünce sizi dondurma yemeğe götüreceğim. Hak ettiniz, aferin size aferin!" diyordu.

Saatler sonra Hatay'a ulaştık. Binalar yıkılmıştı. Hüzün hakimdi, koca şehir.

Fakat bu hüznü paylaşmak için ülkemizin dört bir yanından gelen koca koca yürekli kahramanlar gördük. Hiç yalnız bırakmamışlardı, kardeşlerini.

Öyle ya, komşusu açken tok yatan bizden olamazdı. Kimi çorba ikram ediyor kimi çocuklara oyun oynatıyordu. Tek yürek olmuştu, milletimiz. Yüreğim ısınmıştı. Yaşayarak merhametin ve sevginin ne olduğunu öğrenmiştik.

Bayram sofrası açtık, kardeş ilimizde. Rehberlik dersimize gelen Nuray Öğretmenimiz de bizimleydi. Her etkinliğimizin gizli kahramanlarından biri de oydu.

-Çocuklar merhamet, yüreğinizdeki Rabb'imizin sesidir, demişti. Çok büyüleyici bir sözdü, bu! Rabb'imizin yüreğimizdeki sesine kulak vermiştik. Öğretmenlerimiz bayram sofrasından sonra kardeşlerimizle bize oyunlar oynattı. Hüzün yerini neşeye bıraktı. Evlerimizden getirdiğimiz hediyeleri kardeşlerimizle paylaştık. Diğer illerdeki değerler kulübü öğrencilerinin gönderdikleri yüzlerce konteynerleri, yürek ısıtan yardımları, samimiyetini ve yüreğini alıp gelen herkesi gözlerimizle gördük.

Merhamet ne yüce bir duyguydu!

Daha önce böyle güzel bir bayram hiç yaşamamıştık, meğer dertler paylaşıldıkça, merhametle yaralar sarıldıkça güzelleşmiş, dünya...

Dedemin pamuk sakallarıyla sevgi dolu bakışlarıyla başımı okşayarak yaptığı nasihatı hatırladım

-Evlat, bu dünyayı çocuklar güzelleştirecek, bizden geçti artık!

Dünyayı biz güzelleştireceğiz. Yüreği merhametli çocuklar...

Hikaye seslendirmesi

Hikâye Yorumlama Soruları

1. Okuduğunuz bu hikâye sizden bir parça taşıyor mu?
2. Sizlerin de buna benzer bir çalışması oldu mu?
3. Bu hikâyeden en çok etkilendiğiniz bölüm hangisi oldu?
4. Hikâyenin anlatıcısı olan öğrenci neden kendini başkalarının yerine koymuş olabilir?
5. Değerler kulübü öğrencileri, birlikte hangi etkinlikleri gerçekleştirmişlerdir?

MULTİMEDİA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

<https://www.youtube.com/watch?v=CurP0tC4HGc>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Şefkat Medeniyeti 9. Bölüm - Kuş Evleri

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel-Ortaöğretim seviyesine uygundur.

Süre: 05 Dakika

Konu: İslam medeniyetinin merhamet örneklerinden olan kuş evleri üzerine hazırlanmış bir videodur.

Not: Yaşanılan bölgede imkân varsa tarihi yapılarda yer verilen kuş evlerinin olduğu bir mekâna öğrenciler götürülür. İnceleme fırsatı verilir. Ardından planda yer verilen video, öğrencilere izletilerek merhamet vurgusu yapılır.

Video Yorumlama Soruları

- Video size ne hissettirdi?
- Osmanlının kuş sarayları nasıl düşünülmüş?
- Empati duygusu sadece insanlara karşı mı gösterilmelidir?
- Ecdadımız bu geleneği niçin başlatmıştır?
- Ecdadımızın bu güzel iyilikleri günümüzde de uygulanabilir mi?

Örnek 2

<https://www.youtube.com/watch?v=xIhIb7VNXCw>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Şefkat Medeniyeti 5. Bölüm - Arife Çiçeği

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel-Orta Öğretim seviyesine uygundur.

Süre: 05 Dakika 05 saniye

Konu: Medeniyetimizin merhamet örneklerinden olan arife çiçeği geleneği üzerine hazırlanmış bir videodur.

Video Yorumlama Soruları

- Video size ne hissettirdi?
- İzlediğiniz videoya göre geleneğimizde bayramda neler yapılırdı?
- Videoda geçen bayram kültürü örneklerinden hangileri günümüzde devam etmektedir?
- Videoya göre “arife çiçeği” ne anlama gelmektedir?
- Yaptığımız iyilikleri gizli tutmak niçin önemlidir?

OKUL İÇİ ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul içerisinde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

MERHAMET AFİŞLERİ SERGİSİ

Etkinlik Yönergesi

- Eğitici, değerler kulübü öğrencilerden merhametle ilgili afiş tasarımlarını ister. Afişlerin puanlanabilmesi için çevrim içi kullanılacak bir form hazırlar.
- Öğrencilerin hazırladıkları merhamet ile ilgili bu afişlerin tüm okul öğrencileri, öğretmenleri ve velileri tarafından puanlanması sağlanır.
- En çok puan alan afiş, puanlamaya katılan diğer afişlerle birlikte okul girişinde açılacak sergiye yerleştirir.
- En çok puan alan afişi hazırlayan öğrenci ile afişi hazırlama süreci ve afişin verdiği mesaj üzerine bir söyleşi düzenlenir.

SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUM HİZMETİ/ OKUL DIŞI / MAHALLE ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul dışında (yakın çevrede, yürüyerek gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Etkinlik Yönergesi

Eğitici, değerler kulübü öğrencileri ile birlikte;

- Mahallede bulunan hasta, yaşlı ziyareti,
- Afad, Kızılay, TDV gibi yardım kuruluşlarından birine merhamet ziyareti gerçekleştirir.

Not: Eğitici tarafından faaliyet yapılmadan önce, ziyaret edilecek kişiden veya kurumdan randevu alınır.

ŞEHİR VE KÜLTÜR
KAMP VE SPOR TİF ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle yine okul dışında (uzak çevrede, araçla gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz (kamp, spor, oyun, fiziksel aktivite vb.) etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Etkinlik Yönergesi

- İl veya İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerince değerler kulübü öğrencileri arasında futbol, basketbol, voleybol gibi sportif turnuvalar düzenlenir.
  - Öğrencilere yapılan etkinliğin “Merhamet Turnuvası” olduğu ve kazanılacak ödülün ihtiyaç sahiplerine verileceği konusunda bilgilendirme yapılır.
  - Kazanan takıma verilecek ödülün kime verileceği
- İl/ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü, İl/ilçe Gençlik Spor Müdürlüğü ve İl/ilçe Müftülüğünce, üç kurumun yetkilileriyle birlikte belirlenir.
- Ödül ihtiyaç sahibi bir aileye verilebileceği gibi karar verilen bir hayır kuruluşuna da hibe edilebilir.
  - Kazanan takımın öğrencileri ile beraber ödül teslim edilir.

**DENE/SÖYLE/ÜRET HAREKETE
GEÇ ÖNERİSİ**

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin kendi başlarına, sorumluluk üstlenerek veya görev olarak yapabilecekleri, etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha çeşitli görevler oluşturabilir ve öğrencinizi harekete geçirebilirsiniz.

Örnek 1**ATALARIMIZDAN MERHAMET ÖRNEKLERİ****Etkinlik Yönergesi**

- Eğitimci, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Tarihte İlginç Vakıflar” adlı eserden vakıf örnekleri seçerek öğrencilere paylaşır.
- Kulüp öğrencilerinden kendilerine verilen vakıfla ilgili araştırma yapmaları, sunum hazırlayarak veya kısa film çekerek arkadaşları ile paylaşmaları istenir.

Tarihte İlginç Vakıflar kitap linki:

<https://cdn.vgm.gov.tr/yayin/dergi/muhtelif/tarihteilgincvakiflar.pdf>

Örnek 2**MERHAMET AFİŞLERİ****Etkinlik Yönergesi**

Eğitimci;

- “Kalp merhamet ile güzelleşir” sloganını öğrencilerle paylaşır.
- Öğrencilerden bu slogan için bir afiş tasarımlarını ister.
- Öğrencilere bir hafta süre verilir.
- Bir hafta sonra öğrencilerin hazırladıkları afişlerden uygun görülenler, okul değerler kulübü panosunda sergilenir.

VELİ ÇALIŞMALARI ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin aileleriyle birlikte yapabilecekleri etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı görevler oluşturabilir ve öğrencinizi ve ailesini harekete geçirebilirsiniz.

Ailemizle birlikte duyarlı davranıyoruz.

Etkinlik Yönergesi

Çocuğunuzla birlikte yazın sokaklarda hayvanların yoğun yaşadığı bölgelere su kaplarıyla düzenli olarak su koyabilir, kışın da yiyecek koyabilirsiniz. Havaların soğuk olduğu zamanlarda sığınabilecekleri sıcak mekânlar, kafesler, kulübeler vs. oluşturabilirsiniz.

Etkinlik havuzunda bulacağınız Veli Mektubu'nu öğrenci velilerinize ulaştırabilirsiniz.

Ayrıca, öğrencinin evde ailesi ve akrabalarıyla birlikte gerçekleştirebileceği bir etkinliği de görev olarak öğrenciye verebilirsiniz.

AYET-İ KERİMELER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayetlerden örnek bulacaksınız. İsterseniz size örnek olarak verilmiş ayetin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka ayetleri de kullanabilirsiniz.

Nahl Suresi 90. Ayet;

Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayasızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.”

Fussilet Suresi 34. Ayet;

“İyilikle kötülük bir olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel olan davranışla sav; o zaman bir de göreceksin ki seninle aranızda düşmanlık bulunan kimse kesinlikle sıcak bir dost oluvermiş!”

HADİS-İ ŞERİFLER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek hadislerden örnek bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş hadis-i şerifin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka hadisleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

“Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir.”
Tîrmizî, Birr ve Sıla,15

ÖZLÜ SÖZLER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek atasözleri, özdeyişler gibi özlü sözlere örnekler bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş bu özlü sözlerin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka özlü sözleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz. Buradaki özlü sözler örnek olarak size verilmiştir.

“Bir mum diğer mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez.” (Hz, Mevlana)

“İnsanın merhameti, yumuşaklığı ve cömertliği kendisini düşmanlarına bile sevdirebilir.” (Sadi Şirazi)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
ÖNERİSİ

- ✓ Veli ziyaretleri gerçekleştirebilirsiniz.
- ✓ Öğrencilere kazanımları ile alakalı günlük tutturabilirsiniz.

Aralık Ayı Fasikülü

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

3

HEDEF ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merhamet kavramının günlük hayattaki karşılığını bilir. 2. Empati yaparak, yardım etmenin önemini kavrar. 3. Merhametin tüm canlılara iyi gelen bir duygu olduğunu öğrenir. 4. Örnek davranışları ile merhamet ve şefkat duygularını etrafındakilere gösterir.
UYGULAMA MEKANINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Sevgili çocuklar, Biliyor musunuz? İhtiyaç sahibi bir canlıya yardım etmenin insan psikolojisi üzerinde çok olumlu bir etki bıraktığına dair önemli bilimsel çalışmalar var. İsterseniz bu bilimsel çalışmaları araştırabilirsiniz. İyilik yapan insan kendini mutlu hisseder. Kalbine bir huzur dolar. Yani yardım etmek, mutlu olmanın yollarından biri diyebiliriz. Kısaca özetlersek mutlu eden mutlu olur. Lütfen bir an kendinizi düşünün. Bir arkadaşınızın derdini paylaştığınızda, ihtiyaç sahibi birine yardım ettiğinizde, sizler neler hissediyorsunuz? Sizler de mutlu oluyor musunuz?

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

HAZIRLAN

MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ

Değerli eğitimci, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.

Şimdi sizlere bir hikaye anlatacağım. Ama önce Barış Manço'dan "Sarı Çizmeli Mehmet Ağa" şarkısını dinleyelim mi? Barış abimiz bakalım bizlere neler söylüyor?

Yaz, dostum yoksul görsen besle kaymak, bal ile
Yaz, dostum Garipleri giydir ipek şal ile
Yaz, dostum Öksüz görsen sar kanadını kolunu
Yaz, dostum Kimse göçmez bu dünyadan mal ile
Yaz tahtaya bir daha
Tut defteri, kitabı
Sarı Çizmeli Mehmet Ağa
Bir gün öder hesabı
Yaz, dostum
Barış söyler, kendi bir ders alır mı?
Yaz, dostum
Su üstüne yazı yazsan kalır mı?
Yaz, dostum
Bir dünya ki haklı haksız karışmış
Yaz, dostum
Boşa koysan dolmaz, dolusu alır mı?
Yaz tahtaya bir daha
Tut defteri kitabı
Sarı Çizmeli Mehmet Ağa
Bir gün öder hesabı.

Not: Eğitimci kontrolünde Barış Manço'nun kendi sesinden de dinletilebilir.

HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnek içerikler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

MERHAMET GÖSTERMEK KALBE İYİ GELİR

Zamanın birinde güzeller güzeli bir köyde, cıvı cıvı seslerle çocuklar, şen kahkahalar atarak oyunlar oynarlarmış. Akşam hava karardığında evlerine koşarak gider, ellerini yüzlerini yıkadıktan sonra annelerinin yaptığı sıcak çorbalarını içerlirmiş. Derin uykularının ardından her sabah sözleştikleri yerde buluşur, yeniden oyunlar oynarlarmış. Yorulduklarında köyün en büyük ağacı olan söğüt ağacının altına uzanıp dinlenirlermiş...

Hikaye seslendirmesi

Yine böylesi güzel bir günde, köyün bu şirin çocukları, oynadıkları saklambaç sonrası yorularak salkım salkım sarkan söğüt ağacının altına uzanmışlar. Seher, bir anda mis gibi bir koku duymuş.

-Bu muhteşem koku da nereden geliyor ki, diye sormuş. Mehmet:

-Şuradaki ıhlamur ağacından olmalı, demiş. Koku rüzgârın etkisiyle daha da artınca Mehmet koşarak ıhlamur ağacından bir yaprak koparmış:

-Evet, işte koku bu ağacın çiçeklerinden geliyor, demiş.

Çocuklar hep birlikte ıhlamur ağacına doğru koşmuşlar. Ne kadar da büyük ve güzel bir ağaç diyerek ağacı kucaklamaya başlamışlar. Mis gibi kokusunu ciğerlerine çekerek ıhlamur ağacına iltifatlarda bulunmuşlar. Aziz, bir anda durmuş;

-Söğüt ağacımız da çok güzel. Ona hiç böyle güzel sözler söylemiyoruz. Bize küsmez mi?" diye sormuş. Çocuklar hep birlikte düşünmeye başlamışlar. Gerçekten de altında gölgelendikleri söğüt ağacının hiç farkına varmamışlar. Yusuf;

-Gönlünü alalım ağacımızın. Onun köklerini sulayalım mı, demiş.

Bu fikir çocukların çok hoşuna gitmiş. Mehmet koşarak hortum getirmeye gitmiş. Köy çeşmesine takılan hortumla hem söğüt hem de ıhlamur ağacını sulamaya başlamışlar. O esnada başlayan yağmurla ıslanan ağaçları sulamayı bırakmışlar. Çünkü, yağmur tüm dallarını ıslatıyor, ağaçların yeşil yapraklarına adeta can veriyormuş. Şen kahkahalarıyla mis kokulu ıhlamur ağacının kokusuna hayran kalmışlar. Yağmurdan saklanmak için söğüt ağacının altına sığınmışlar.

Seher, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeninin derste söylediği ayeti hatırlamış:

-“Güzel söz, dalları gökte olan güzel bir ağaca benzer. O ağaç Rabb’inin izniyle her zaman meyve verir.” Baksanıza tatlı sözlerimizle ağaçları nasıl da mutlu ettik. Her ikisi de bizim ağacımız oldu. Yağmur bile eşlik etti bize, demiş.

Tam da bu esnada bir ses duymuşlar. Sanki bir miyavlama sesiymiş. Yusuf:

-Bir kedi sesi bu, demiş. Yavru kedi olmalı, sesi çok az geliyor, derken daldaki minik kediyi görmüş. Dala çıkmış fakat yağmurda ıslanan dallardan aşağı inememiş. Seher:

-Çok korkmuş olmalı. ıslanmış ve üşüyor, onu kurtarmalıyız, demiş. Mehmet dala tırmanmak istemiş fakat dallar ıslakmış ve tehlikeli olacağı için vazgeçmiş. Yusuf:

-Kediyi orada bırakamayız. Yardım etmeden bırakır gidersek merhametsizlik etmiş oluruz. Ben bir merdiven bulacağım, diyerek evine doğru koşmuş. Seher:

-Pisi pisi gel, dese de yavru kedi korkuyormuş. Sonunda Yusuf, boyunca bir merdiven bulmuş ve ağaca yaslamış. Aziz:

-Ağaca ben çıkarım. Kediyi alıp geleceğim. Merdiveni sıkı tutun, demiş. Aziz, ağacın kalın dalına tutunarak bir diğer daldaki yavru kediyi ulaşmış. Onu şefkatle bağrına basmış. Böylece daldan inmişler. Yere inen yavru kedi, adeta teşekkür edercesine çocuklara başını sürttükten sonra gözden kaybolmuş.

Çocuklar birbirine bakarak bir kediyi, iki ağaca yardım etmiş olmanın güzel duygularıyla evlerinin yolunu tutmuşlar. Her biri akşam yemeğinde tüm heyecanı anne ve babalarına günlerinin nasıl geçtiğini anlatmışlar.

Hikâye Yorumlama Soruları

Eğitici, aşağıdaki soruları öğrencilere sorarak kendilerini ifade etmelerine fırsat tanır.

- Bu hikâyeden ne gibi sonuçlar çıkardınız?
- Siz olsaydınız nasıl davranırdınız?
- Çocuklar, kediyi bırakıp gitselerdi ne gibi sonuçlar ortaya çıkardı?
- Ağaçlar, sevgiyi hisseder mi?
- Güzel sözler, şefkatli davranışlar sadece ıhlamur ağacına gösterilseydi sizce ıhlamur ağacı memnun olur muydu? Yoksa, arkadaşı söğüt ağacı için üzülür müydü?

Eğitici:

Sevgili çocuklar, yardım etmek ve merhametli davranmak sosyal yaşamımızın bir parçası olmalıdır. “Kati kalpleri bile yumuşatan, merhamet ve yardımseverlik insana en çok yakışan hasletlerdendir” şeklinde bir açıklama yaparak konuyu toparlar.

MULTİMEDİA ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

https://www.youtube.com/watch?v=FE_4avYwQQk

Not: Video 54. saniyede durdurularak müşterinin niçin fazla para verdiği öğrencilere sorulur. Düşünceleri alınır. Ardından, video sonuna kadar izlenir. Videonun sonunda bütün bu iyiliklerin artırılarak yaşatılmasında merhamet değerinin kişiliğin bir parçası olmasıyla mümkün olduğu vurgusu yapılır. Yaratılmışlara bakarken merhamet gözüyle bakılması gerektiği ifade edilir.

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Şefkat Medeniyeti 6. Bölüm – Askıda Ekmek

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel-Ortaöğretim seviyesine uygundur.

Süre: 04 dakika 27 saniye

Konu: Medeniyetimizin merhamet örneklerinden olan “Askıda Ekmek” geleneği üzerine hazırlanmış bir videodur.

Video Yorumlama Soruları

- Video bize ne anlatmak istiyor?
- Fırından bir ekmek alıp iki ekmek parası bırakılma sebebi sizce ne olabilir?
- Merhametli bir insanın yapması gereken sadece üzüntü hissetmek mi yoksa harekete geçmek mi?
- Yardım yapan kişi, kime yardım ettiğini biliyor mu?
- Yardımların gizli yapılması neden önemlidir?
- Fırıncı, niçin “Bugün bana, yarın sana.” demiş olabilir?

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

Örnek 2

https://www.youtube.com/watch?v=_F98Ji1Rxn8

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Şefkat Medeniyeti 8. Bölüm - Sadaka Taşı

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel-Orta Öğretim seviyesine uygundur.

Süre: 04 Dakika 23 saniye

Konu: Medeniyetimizin merhamet örneklerinden olan “Sadaka Taşı” geleneği üzerine hazırlanmış bir videodur.

Video Yorumlama Soruları

- “Bir elin verdiğini diğer elin görmesin.” sözünden ne anladınız?
- İyi ve güzel haber alan bir kişi, niçin sadaka taşına para bırakıyor?
- İhtiyacınız olmazsa sadaka taşında bulunan parayı alır mıydınız?
- Yardım yapan kişi, kime yardım ettiğini biliyor mu?
- Sadaka taşına yardım bırakacak kişi, niçin havanın kararmasını bekliyor?
- Yardımların gizli yapılması, neden önemlidir?

OKUL İÇİ ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul içerisinde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Etkinlik Yönergesi

Eğitici öğrencilerden, yapılacak etkinlikte kullanılmak üzere aşağıdaki materyalleri etkinliğin yapılacağı gün hazır bulundurmalarını ister.

Gerekli malzemeler:

- Kahverengi ve yeşil fon kartonu
- Yapıştırıcı
- Makas
- Boya kalem
- Elişi kağıdı

- ◇ Öğrencilerden kahverengi fon kartonuna ağacın gövde kısmını, yeşil fon kartonuna ise ağacın üst kısmını çizilerek kesmeleri istenir.
- ◇ Ağacın gövde ve üst kısmı yapıştırıcı kullanılarak birleştirilir.
- ◇ Her öğrenci, yaptığı ağaca kendi ismini verir. Bu ağaç öğrencinin istediği bir meyve ağacını temsil eder.
- ◇ Hazırlanan ağaçlar değerler kulübü panosuna, sınıfa ya da koridora öğrencilerin yetiştirebilecekleri yüksekliğe asılır/ yapıştırılır.
- ◇ Öğrenciler bir hafta boyunca, ne zaman bir yardımseverlik örneği gösterse veya merhametli bir davranışta bulursa elişi kağıdından hazırladığı bir meyveyi kendi ağacına yapıştırır.
- ◇ Haftanın sonunda ne kadar meyve biriktirdiğini, ağacında ne kadar çok meyvesi olursa ağacının nasıl da zengin durduğunu ve merhametli davrandığında kendisinin de mutlu olduğunu fark eder.

SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUM HİZMETİ/ OKUL DIŞI / MAHALLE ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul dışında (yakın çevrede, yürüyerek gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

SORUMLUYUM ÇÜNKÜ SOSYAL HAYATIN BİR PARÇASIYIM

Etkinlik Yönergesi

Eğitici, öğrencilere aşağıdaki soruları sırasıyla yönelterek öğrencilerden gelecek alternatif fikirler alır.

- Mahallemizdeki büyüklerimize yardım edecek olsak sizce neler yapabiliriz?
- Mahallemizdeki yaralı hayvanlar veya aç, susuz kalmış hayvanlar için neler yapabiliriz?
- Kış mevsiminin gelmesiyle minik kuşlar ve kediler için neler yapılabilir?

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

Eğitici, öğrencilerden gelen farklı düşünceleri de yazarak “Merhamet Örnekleri” listesi hazırlar.

Merhamet Örnekleri

- Yaralı hayvan görünce büyüklerinden destek alarak yardım etmek, beslemek, veterinerine götürmek,
- Yoksul birine yiyecek ve giyecek yardımı yapmak,
- Yaşlıların ihtiyaçlarını gidermek, ağır eşyaları taşımakta yardımcı olmak
- Savaş ortamında olmak zorunda kalan insanlar adına üzölmek, onlar için yardım çalışmalarına katkı sunmak, ihtiyaçlarını, eksiklerini gidermek, çocukları mutlu etmek,
- Ağaçları ve çiçekleri sulamak,
- Üzgün bir kişi görünce ona yardım etmek, acısını paylaşmak,
- Yakınıımızdaki park, bahçe gibi alanlarda bulunan ağaçlara kuş yuvası yerleştirmek,
- Sokakta, mahallemizde soğukların başlaması ile çaresiz kalacak olan yavru kedilere mama ve barınak temininde bulunmak,

Eğitici önderliğinde, öğrencilerle birlikte, “Merhamet örnekleri” listesinden imkânlar dahilinde haftanın yapılabilecek etkinliklerine karar verilir.

ŞEHİR VE KÜLTÜR/
KAMP VE SPOR TİF ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle yine okul dışında (uzak çevrede, araçla gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz (kamp, spor, oyun, fiziksel aktivite vb.) etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Merhamet evrensel olmalıdır. Peki, dünyalıların bundan haberi var mı?

Etkinlik Yönergesi

Eğitici, farklı ülkelerde yapılan iyilik ve yardımseverlik hareketlerinden bahseder. Kamp alanına su kuyusu açmak, yetim çocuklara gıda ve giyecek yardım faaliyetlerini anlatmak üzere uzman bir ismi davet eder.

Eğitici, öğrencilerine;

Bugün dünyanın çeşitli yerlerinde yapılan iyilik faaliyetlerinden bahsedecek bir misafirimiz var. Yapılan faaliyetleri görsel ve işitsel materyaller de kullanarak bizlere anlatacak/gösterecek uzman biri.

Bu bilgilendirmeden sonra aşağıdaki soruları yönelterek dikkatlerini toplar.

- Kendisini can kulağıyla dinlemeye ne dersiniz?
- İhtiyaç sahibi, mağdur olan dünya ülkesi biz de olabilirdik. Acaba dünyanın bambaşka bir ucuna nasıl el uzatılıyor, birlikte öğrenelim mi?

Eğitici, gelen uzman kişinin anlatımından sonra öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltir.

- Bu yardımları yapan kişiler sizce hangi duygularla hareket etmiş olabilir?
- Bu faaliyetlerin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
- Siz de büyüyünce böyle iyilik faaliyetlerinde yer almak ister misiniz?

**DENE/SÖYLE/ÜRET HAREKETE
GEÇ ÖNERİSİ**

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin kendi başlarına, sorumluluk üstlenerek veya görev olarak yapabilecekleri, etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha çeşitli görevler oluşturabilir ve öğrencinizi harekete geçirebilirsiniz.

Çevre Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi kapsamında, 6 Şubat depremi nedeniyle kardeş okul eşleştirmeleri yapılmıştı.

Eğitici;

- Kardeş olduğumuz okullarla bağımızı koparmamak adına öğrencilerinden, kardeş okul öğrencilerine mektup yazmalarını ister.
- İhtiyaç sahibi bir canlıya yardım etmenin insan psikolojisi üzerindeki olumlu etkilerini ispatlayan bilimsel çalışmaları araştırma görevi verilebilir.

VELİ ÇALIŞMALARI ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin aileleriyle birlikte yapabilecekleri etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı görevler oluşturabilir ve öğrencinizi ve ailesini harekete geçirebilirsiniz.

DEDE/NİNE-TORUN BULUŞMALARI**Etkinlik yönergesi**

- Aile büyükleri hayattaysa çocukların bu büyüklerle buluşmaları sağlanır.
- Onların yaşanmış hikâyeleri çocuklar tarafından dinlenir.
- Not alınır. Dinlenen hikâyeler, alınan notlardan da yararlanılarak sözlü olarak değerler kulübü öğrencileriyle paylaşılır.

Not: Aile büyükleri hayatta değil ve tarihi mirası, manevi değerleri aktarabilecek büyük-lere ulaşamaz ise bu görevi anne-baba veya yakın akrabalar da üstlenebilir.

AYET-İ KERİMELER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayetlerden örnek bulacaksınız. İsterseniz size örnek olarak verilmiş ayetin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka ayetleri de kullanabilirsiniz.

Al-i İmran Suresi 159. Ayet;

“O vakit Allah’tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılıp giderlerdi. Şu hâlde onları affet; bağışlanmaları için dua et, iş hakkında onlara danış. Kararını verdiğin zaman da artık Allah’a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.”

HADİS-İ ŞERİFLER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek hadislerden örnek bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş hadis-i şeriflin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka hadisleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

“İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez.” (Buhârî, Tevhid, 2)

ÖZLÜ SÖZLER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek atasözleri, özdeyişler gibi özlü sözlere örnekler bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş bu özlü sözlerin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka özlü sözleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz. Buradaki özlü sözler örnek olarak size verilmiştir.

“Merhamet her zaman intikamdan daha asildir.” **(Shakespeare)**

“Merhamet öfkeyi gemlemeseydi, tüm dünya yok olurdu.” **(Seneca)**

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖNERİSİ

- ✓ Öğrencilere kazanımları ile alakalı günlük tutturabilirsiniz.
- ✓ Veli ziyaretleri gerçekleştirebilirsiniz.

Aralık Ayı Fasikülü

DEĞER ADI: YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET

4

HEDEF ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yardıma muhtaç olunan farklı durumlar olabileceğini kavrar. 2. Yakın çevresinden başlayarak yardımcı olmaya istekli olur. 3. İnsanlara ve diğer canlılara karşı merhametli olma konusunda istekli olur.
UYGULAMA MEKANINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	<p>Bugün sizlerle ilginizi çekeceğini düşündüğüm bir mekâna gideceğiz. Orada sizlerle birlikte drama etkinlikleri yapacağız. Yıldızlara çıkacak, dünyaya bakacağız. Belki de yeni YILDIZ'lar, siz olacaksınız. Güzelliklerle dolu vakit geçireceğimize inanıyorum. Yola çıkmadan önce sizden bazı isteklerim var.</p> <p>“Yaşarken kolaylıkla üstesinden geldiğiniz ve üstesinden gelmekte zorlandığınız üçer durum belirlemenizi istiyorum. Bu durumların daha çok temel ihtiyaçlardan yani hayatını sürdürmeye dair (yeme içme, güvenlik, endişe, sevgi, korku, vb.) sizi olumlu ya da olumsuz etkileyen durumlardan oluşmasını istiyorum.”</p> <p>Giderken aranızda konuşabilirsiniz. Ancak kendi hayatınızdan örnekler vermelisiniz. Cevaplarınız, yapacağımız etkinlik için önemlidir.</p> <p>Hazırsak ve anlaştıysak yola çıkabiliriz.</p>

DRAMA ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnek içerikler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

HAYAL TRENİ

Etkinlik Yönergesi

Öğretmen, yan yana oturduğu öğrencilerinden bir hayal treni oluşturur. Öğrencilerden etkinlik boyunca gözlerini kapatmalarını ister. Herkes gözlerini kapatınca onları yönlendirmeye başlar.

“Kapkaranlık bir gecede, kendini binlerce yıldızdan biri olarak hayal et.

Bir yıldız olarak etrafındaki diğer yıldızlara ve gezegenlere bak. Sonra eline bir teleskop al ve dünyaya odaklan. Kendini dünyada bul. Zorlandığın anları tekrar hatırla. Endişelendiğin, korktuğun durumlarda yaşadıklarını gözünün önüne getirmeye çalış. Aileni, arkadaşlarını, komşularını, mahallendeki esnafları, öğretmenlerini, şehri yöneten yöneticileri. Bir yıldız olarak dünyada onlardan birinin kılığında gir ve yardıma ihtiyaç duyan SEN’in yardımına koş. Ne yapar, ona nasıl yardım ederdin?”

Sorusunu yöneltir. Her öğrencinin yardıma muhtaç olduğu anı belirlemesi kendisine yardım edebileceğini düşündüğü kahramanı keşfetmesi için birkaç dakika sessiz bekler.

Ardından herkesten cevaplarını gözleri açık olarak dinler ve aşağıdaki konulara vurgu yapar.

- Bugün, senin yardıma ihtiyaç duyduğun durumları yaşayan veya benzer durumlarda yardım bekleyen nice insanların var olduğunu, onların sorunlarına ilgi duyulması gerektiğini ifade eder. Onlara yardım etmek için, onların hayatına dokunan yıldızlar olmak için çok geç olmadığını vurgular.
- Daha sonra öğrencilerle açlık sıkıntısı çeken, savaşlarda çaresiz kalan çocuklara, evsiz kalanlara, güler yüze, ilgiye, sevgiye muhtaç olanlara; engelli bireylere, yönelik yardımsever olunabilecek durumlar üzerine beyin fırtınası gerçekleştirilir.
- Sohbet tadında bir ortam sağlanmaya özen gösterilir.
- Bu etkinlik öğrencilerin problem çözme becerilerini destekleyicidir.

MULTİMEDIA ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

<https://diyanet.tv/mesele/video/mesele-9-bolum--merhamet>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Mesele 9. Bölüm - Merhamet

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel-Ortaöğretim seviyesine uygundur.

Süre: 6 dakika 54 saniye

Konu: Sunuculuğunu Bahadır Yenişehirlioğlu'nun yaptığı "Mesele" programının merhamet konusu başlığı altında; merhametin ne olduğunun anlatıldığı, merhamet örneklerinin verildiği, merhamet etmeyene merhamet olunmaz genel çerçevesinden yapılan bir söyleşinin olduğu videodur.

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum

Örnek 2

<https://diyanet.tv/sefkat-medeniyeti/video/sefkat-medeniyeti-1-bolum--mah-kum-azadi>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Şefkat Medeniyeti 1. Bölüm - Mahkûm Azadı

Kaynak: DiyanetTV YouTube Kanalı

Uygunluk: Temel-Orta Öğretim seviyesine uygundur.

Süre: 07 dakika 56 saniye

Konu: Medeniyetimizde borç yüzünden hapse düşmüş ihtiyaç sahibi mahkûmların borçları ödendiğini anlatan videodur

Video Yorumlama Soruları

- Video size ne hissettirdi?
- Videoda geçen:“Borcunu unut borcunu ödeyen adını bile bahşetmeden gitti.” Sözünden ne anlamalıyız?
- Mahkûm olan gencin insani hangi yönlerini örnek alabiliriz?
- Bir iyilik yaptığımızda karşılık beklemeli miyiz?
- Ecdadımızın bu güzel iyilikleri günümüzde de uygulanabilir mi?
- Yapılan iyiliklerin gizli yapılması neden önemlidir?

OKUL İÇİ ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul içerisinde ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

KUŞ EVİ YAPMA

1. Kuş yuvası yapmaya uygun ahşap parçaları.(Ölçü eğitimci tarafından verilecek)
2. Tutkal
3. Çivi/Vida
4. Vernik/Boya
5. Kuş Yemi

Kuş yuvaları serçeler, ispinozlar ve kırlangıçlar gibi küçük kuş türleri için uygundur. Kuş evleri, kuşların kendilerini yavrulamak ve dinlenmek için güvende hissetmesini sağlayan, yeterli havalandırmaya sahip, mümkün olduğunca soğuk havayı geçirmeyecek şekilde yapılmalıdır.

Eğitici öğrencilerin, kuş yuvası yapımı ile ilgili karar verdiği bir etkinlik yönergesi hazırlar veya konuyla ilgili uygun gördüğü bir video izletebilir. Etkinlik ve malzemeler seçilirken yaş grubu dikkate alınmalıdır. Kullanılacak malzemelerle ilgili güvenlik önlemleri alınarak, öğrencilere gerekli güvenlik uyarıları da yapılmalıdır.

Yapılan kuş evleri, mahallede bulunan ağaçlara asılır.

SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUM HİZMETİ/ OKUL DIŞI / MAHALLE ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle okul dışında (yakın çevrede, yürüyerek gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

BARINAK ZİYARETİ

Şehirlerimizde rahat ve konforlu yaşarken hayvan dostlarımızı unuttuk. Asfaltlarla ve betonarme binalarla topraktaki canlıların yaşama alanlarını yok ettik. Sincapların yaşadığı ağaçlık alanlar, ateş böceklerinin yaşayacağı yeşillikler yerini, dev binalara bıraktı. Sokak hayvanları, otobüs duraklarını mesken tutar oldular.

Oysa, atalarımız sokaklarının hatta evlerinin bir köşesine kuş evleri, hayvanlar için yemlik ve suluklar hazırlarlarmış. Kendilerinden başka canlılarla bu dünyayı paylaştıklarını unutmaz, onlara şefkat ve merhametle yaklaşırlarmış.

Etkinlik yönergesi

- Eğitici ve kulüp öğrencileri hep birlikte semtlerindeki bir hayvan barınağını ziyaret eder ve oradaki ortamı gözlemlenmelerini ister.
- Orada bulunan görevlilerden bu hayvanlara çevredeki insanların nasıl davrandığını, ne durumda olduklarını sormalarını ister. Dünya üzerinde mutlu ve huzurlu yaşamak için tüm canlılara nasıl yaklaşmamız gerektiği, neler yapmamız gerektiği hakkında barınak ziyareti sonrası sohbet edilir.
- Şefkatli ve merhametli çocuklar olarak bu hayvanlar için neler yapabilecekleri üzerine fikir alışverişinde bulunulur.

ŞEHİR VE KÜLTÜR/
KAMP VE SPORİF ETKİNLİK ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde öğrencilerinizle yine okul dışında (uzak çevrede, araçla gidilebilecek mesafedeki uygulama mekanlarında) ilgili değere ilişkin, kolaylıkla yapabileceğiniz (kamp, spor, oyun, fiziksel aktivite vb.) etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

MERHAMETLİ OL, SEVGİYLE DOL

Etkinlik Yönergesi

- Etkinliğe katılmak için gönüllü 15 öğrenci seçilir.
- Öğrencilerin yan yana dizilmesi istenir.
- Eğitici sağ ya da sol baştan oyunu başlatacak ve her öğrenci 1'den 15'e kadar sırası gelen sayıyı söyleyecektir.
- 3. sırada bulunan öğrenci 3 demek yerine "Merhametli ol." diyecek, üç derse yanarak oyundan çıkacaktır.
- Beşinci sırada olan öğrenci, beş demek yerine "Sevgiyle dol." diyecek, beş derse yanarak oyundan çıkacaktır.
- On birinci sırada olan öğrenci, on bir demek yerine sadece zıplayacak, on bir derse yanarak oyundan çıkacaktır.
- Yanmayan öğrencilerle oyuna devam edilir.
- Oyun bir kişi kalana kadar devam eder.
- Birinci olan öğrenci, "Merhamet Kahramanı" ilan edilerek alkışlanır.

DENE/SÖYLE/ÜRET HAREKETE GEÇ ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin kendi başlarına, sorumluluk üstlenerek veya görev olarak yapabilecekleri, etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha çeşitli görevler oluşturabilir ve öğrencinizi harekete geçirebilirsiniz.

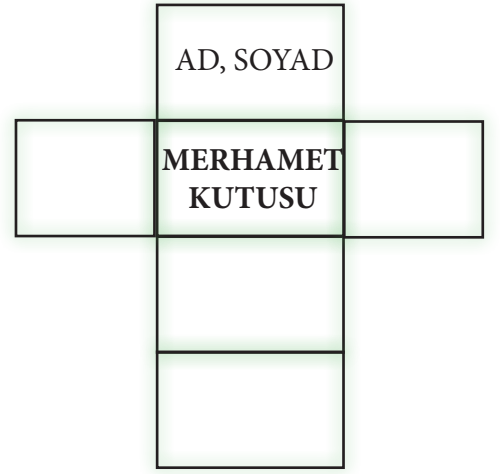
Etkinlik Yönergesi

Öğrencinin, yanda verilen şekle benzer, kartondan bir kutu yapması istenir.

- Öğrenci ile merhamet konusunda sohbet ederek nelerin şefkat kavramının içine girdiğine örnek vermesi istenir. (Hayvanları beslemek, kardeşi uyurken sessiz olmak vb.)
- Yaptığı her bir şefkat içerikli davranışı, küçük bir kâğıda yazıp her gün bu kutuya atması istenir.
- Bir hafta sonra tüm aile bireyleriyle kutu açılır. Kâğıtlar hep beraber okunur. Merhametli davranınca insanın kendini nasıl hissettiği, çevresinde ne gibi değişiklikler olduğu konusunda farkındalık oluşturulur.

- Bu duygu ve düşüncelerini “Merhamet Kutumdan Çıkanlar” başlığı altında yazar.

Kaynak: Ed. Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın, Değer Sandığı Merhamet, Nobel Yay.

VELİ ÇALIŞMALARI ÖNERİSİ

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilmiş öğrencilerinizin aileleriyle birlikte yapabilecekleri etkinlik türlerine ait örnekler bulacaksınız.

İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı görevler oluşturabilir ve öğrencinizi ve ailesini harekete geçirebilirsiniz.

Ailele Yardımlaşıyoruz

Etkinlik yönergesi

Öğrencilerden aileleriyle belirleyecekleri bir aile saatinde, “Birbirimize nasıl yardım edebiliriz?” sorusu etrafında ev yaşantısına dair konuşma gerçekleştirilir. Çocuk-Anneye, Çocuk-Babaya, Anne-Çocuğa, Baba-Çocuğa, Anne-Babaya, Baba-Anneye, varsa Çocuk-Kardeşe, Kardeş-Çocuğa hangi anlarda, nerelerde yardımcı olabileceği belirlenir. Herkes kendisi için notlarını alır ve benzer durumlarda yardımcı rolüyle göreve çağrılır ya da görev üstlenmeye istekli olur.

Ayrıca, öğrencinin evde ailesi ve akrabalarıyla birlikte gerçekleştirebileceği bir etkinliği de görev olarak öğrenciyi verilebilir.

AYET-İ KERİMELER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayetlerden örnek bulacaksınız. İsterseniz size örnek olarak verilmiş ayetin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka ayetleri de kullanabilirsiniz.

Fussilet Suresi 34. Ayet;

“O vakit Allah’tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli ol! İyilikle kötülük bir olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel olan davranışla sav; o zaman bir de göreceksin ki seninle aranızda düşmanlık bulunan kimse kesinlikle sıcak bir dost oluvermiş!”

HADİS-İ ŞERİFLER

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek hadislerden örnek bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş hadis-i şeriflin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka hadisleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz.

ÖRNEK 1

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

“Çorba pişirdiğinde suyunu biraz fazla koy, sonra komşularına bak, uygun bir şekilde çorbandan onlara da ikram et.” (Müslim, Birr, 143)

ÖRNEK 2

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

“(Mümin) kardeşine tebessüm etmen sadakadır. İyiliği emredip kötülükten sakındırman sadakadır. Yolunu kaybeden kimseye yol göstermen sadakadır. Yoldan taş, diken gibi şeyleri kaldırıp atman da senin için sadakadır.” (Tirmizî, Birr, 36)

ÖZLÜ SÖZLER

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek atasözleri, özdeyişler gibi özlü sözlere örnekler bulacaksınız.

İsterseniz size örnek olarak verilmiş bu özlü sözlerin haricinde kazanım ve konuyla ilişkili gördüğünüz başka özlü sözleri de güvenilir kaynaklardan bularak kullanabilirsiniz. Buradaki özlü sözler örnek olarak size verilmiştir.

“Merhamette güneş gibi ol; cömertlikte akarsu gibi ol; tevazuda toprak gibi ol; ayıpları, kusurları örtmekte gece gibi ol.” (Hz. Mevlana)

“Nerede akarsu olursa, orada yeşillik. Nerede kardeşlik olursa, orada merhamet olur.” (Hz. Mevlana)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖNERİSİ

- ✓ Fasikül sonunda bulunan, “Yardımseverlik ve Merhamet Değeri Veli Değerlendirme Ölçeğini” velilerinize ulaştırabilir,
- ✓ “Yardımseverlik ve Merhamet Değeri Öğrenci Son Test”ni öğrencilerinize uygulayabilirsiniz.

YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ ÖĞRENCİ ÖN TEST

Madde No	Sevgili öğrenciler; Aşağıda verilen ifadelerle ilgili tutum ve davranışlarınızı hangi sıklıkla gerçekleştirdiğinizi yandaki bölümde işaretleyiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	İhtiyaç sahibi birini görünce, istemesini beklemeden yardım etmek isterim.				
2.	Harçlığımın bir kısmını ihtiyaç sahiplerine ayırırım.				
3.	İhtiyacı olanlara maddi yardım imkânım yoksa, onlara işlerinde yardım ederim.				
4.	Yardım ederken karşılık beklemem.				
5.	Büyüklerim benden yardım istediğinde onlara yardım ederim.				
6.	İyilik yapınca kendimi iyi hissedirim.				
7.	Yardım ettiğim insanın da bana yardım etmesini beklerim.				
8.	Benden yardım isteyenleri geri çevirmem.				
9.	Cömert bir insanımdır.				
10.	Güzel ve yumuşak söz söylemenin manevi yardım olduğunu bilirim.				
11.	Hayvanlara karşı da merhametliyimdir.				
12.	Aç olan sokak hayvanlarını beslerim.				
13.	İyilik yaparken kendi menfaatimi de düşünürüm.				
14.	Yaptığım iyilikleri gizlerim.				
15.	Sadece sevdiğim kişilere yardım ederim.				
16.	Yardımlaşmak beni mutlu ediyor.				
17.	Birine vakit ayırmayı kayıp olarak görmem.				
18.	Sadece insanlar değil ülkeler de birbirine yardım etmeli, diye düşünürüm.				
19.	Çevremdeki insanların benim iyiliğimi istemesi beni mutlu eder.				
20.	Dünyanın çeşitli yerlerinde yardıma muhtaç insanlara karşı duyarlıyım.				
21.	Medeniyetimizde yardımseverliğe verilen değeri bilirim.				
22.	Ülkemizdeki yardım kuruluşlarını tanırım.				

YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ ÖĞRENCİ SON TEST

Madde No	Sevgili öğrenciler; Aşağıda verilen ifadelerle ilgili tutum ve davranışlarınızı hangi sıklıkla gerçekleştirdiğinizi yandaki bölümde işaretleyiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	İhtiyaç sahibi birini görünce, istemesini beklemeden yardım etmek isterim.				
2.	Harçlığımın bir kısmını ihtiyaç sahiplerine ayırırım.				
3.	İhtiyacı olanlara maddi yardım imkânım yoksa, onlara işlerinde yardım ederim.				
4.	Yardım ederken karşılık beklemem.				
5.	Büyüklerim benden yardım istediğinde onlara yardım ederim.				
6.	İyilik yapınca kendimi iyi hissederim.				
7.	Yardım ettiğim insanın da bana yardım etmesini beklerim.				
8.	Benden yardım isteyenleri geri çevirmem.				
9.	Cömert bir insanımdır.				
10.	Güzel ve yumuşak söz söylemenin manevi yardım olduğunu bilirim.				
11.	Hayvanlara karşı da merhametliyimdir.				
12.	Aç olan sokak hayvanlarını beslerim.				
13.	İyilik yaparken kendi menfaatimi de düşünürüm.				
14.	Yaptığım iyilikleri gizlerim.				
15.	Sadece sevdiğim kişilere yardım ederim.				
16.	Yardımlaşmak beni mutlu ediyor.				
17.	Birine vakit ayırmayı kayıp olarak görmem.				
18.	Sadece insanlar değil ülkeler de birbirine yardım etmeli, diye düşünürüm.				
19.	Çevremdeki insanların benim iyiliğimi istemesi beni mutlu eder.				
20.	Dünyanın çeşitli yerlerinde yardıma muhtaç insanlara karşı duyarlıyım.				
21.	Medeniyetimizde yardımseverliğe verilen değeri bilirim.				
22.	Ülkemizdeki yardım kuruluşlarını tanırım.				

Proje değerlendirmesi		Evet	Hayır
1.	ÇEDES Değerler Kulübü çalışmalarına katılmaktan memnun musunuz?	(E)	(H)
2.	Yapılan etkinliklerin sizde olumlu yönde davranış değişikliği meydana getirdiğini düşünüyor musunuz?	(E)	(H)
3.	ÇEDES projesi kapsamında hangi etkinliklerin yapılması sizi mutlu etti/eder?		

YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET DEĞERİ VELİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Madde No	Sevgili veliler; Aşağıda verilen ifadelerle ilgili tutum ve davranışlarınızı hangi sıklıkla gerçekleştirdiğinizi yandaki bölümde işaretleyiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	İhtiyaç sahibi birini görünce, istemesini beklemeden yardım etmek ister.				
2.	Harçlığının bir kısmını ihtiyaç sahiplerine ayırır.				
3.	İhtiyacı olanlara maddi yardım imkânı yoksa, onlara işlerinde yardım eder.				
4.	Yardım ederken karşılık beklemez.				
5.	Büyükleri ondan yardım istediğinde onlara yardım eder.				
6.	İyilik yapınca kendini iyi hisseder.				
7.	Yardım ettiği insanın da kendisine yardım etmesini bekler.				
8.	Yardım isteyenleri geri çevirmez.				
9.	Cömert bir insandır.				
10.	Güzel ve yumuşak söz söylemenin manevi yardım olduğunu bilir.				
11.	Hayvanlara karşı da merhametlidir.				
12.	Aç olan sokak hayvanlarını besler.				
13.	İyilik yaparken kendi menfaatini de düşünür.				
14.	Yaptığı iyilikleri gizler.				
15.	Sadece sevdiği kişilere yardım eder.				
16.	Yardımlaşmak çocuğunu mutlu eder.				
17.	Birine vakit ayırmayı kayıp olarak görmez.				
18.	Sadece insanlar değil ülkelerin de birbirine yardım etmeleri gerektiğini düşünür.				
19.	Çevremdeki insanların benim iyiliğimi istemesi beni mutlu eder.				
20.	Dünyanın çeşitli yerlerinde yardıma muhtaç insanlara karşı duyarlıdır.				
21.	Medeniyetimizde yardımseverliğe verilen değeri bilir.				
22.	Ülkemizdeki yardım kuruluşlarını tanır.				

Proje değerlendirmesi		Evet	Hayır
1.	ÇEDES Değerler Kulübü çalışmalarına öğrencinizin katılmasından memnun musunuz?	(E)	(H)
2.	Yapılan etkinliklerin öğrencinizde olumlu yönde davranış değişikliği meydana getirdiğini düşünüyor musunuz?	(E)	(H)
3.	ÇEDES projesi ile ilgili görüş, fikir ve önerileriniz varsa aşağıdaki alana yazabilirsiniz.		

VELİ DESTEK MEKTUBU

Değerli Velimiz,

Anne baba olacağı müjdesini almak, bir insan için en güzel haberlerden biridir. Bu haberin ardından hazırlıklara başlarız ve heyecanla onu beklemeye koyuluruz.

Sonra çocuk dünyaya gelir. Onun fiziksel ihtiyaçlarını gidermek için büyük emek veririz. Zaman geçtikçe kurulan hayaller farklılaşmaya başlar. Artık sağlıklı bir çocuğa sahip olmanın yanında; “Yavrum iyi insan olsun.” hayalleri de kurmaya başlarız. Rabb’imizin emaneti olduğu bilinciyle onlar için pek çok fedakârlık yaparız, sırf iyi insan olsunlar diye...

Ama ne demektir, iyi insan olmak?

İyi insanlar neler yapar?

İyi bir insan olmanın en temel özelliklerinden biri de yardımsever ve merhametli olmaktır. Yardımseverlik ve merhamet, ilk bakışta insanın kendisine değil de karşısındaki insana faydalı olan bir özellik gibi görünse de hayat bize daima ona verdiklerimizi geri verir ve sonuçta bizlere, merhamet ettiğimiz ölçüde merhamet edilir. Çocuğumuza merhametle ilgili ilk öğretmemiz gereken, merhamet edenin merhamet bulacağıdır. Merhamet, basit acıma duygusu olarak algılanmamalıdır. Merhametin temelinde empati yatar. Merhamet eden karşısındaki kişiyi anlar, kendini onun yerine koyar ve ona içtenlikle yardımcı olmaya çalışır. Eğer bir insanın bir acısı için üzülüyor ama sonuçta o kişiye yardım edip durumunu düzeltmek için harekete geçmiyorsak, merhamet etmiş olamayız.

Yardımseverlik, kendi güç ve imkânlarını başkalarının iyiliği için kullanmaktır. Bir kimsenin sıkıntısını gidermek, karşılaştığı güçlüklerde yardımcı olmak, yükünü paylaşmaktır. Güç duruma düşenlerin güçlüğünü istekle, içten, hiçbir sıkıntı hissetmeden gidermektir.

Çocuklarımıza kazandırmamız gereken diğer bir bakış açısı ise merhametin tüm varlıklara yönelik olması gerektiğidir. Sadece insanlar değil, evrendeki tüm canlılar merhameti hak ederler. Merhamet, bütüncül bir duygudur. İnsanlara karşı merhametli olan, hayvanlara ve doğaya karşı da merhametli olur, olmalıdır.

Tüm erdemler gibi yardımseverlik ve merhameti de çocuklarımız bizim öğütlerimizden, kitaplarımızdan değil, davranışlarımızdan öğrenir. Çocuğunuz merhametli olmayı, en fazla sizin beden dilinizden öğrenir. Bir yakınınızın acısına şahit olduğunuz zaman gözünüzden dökülen bir damla yaş, birisi düştüğü zaman hiç duraksamadan onu kaldırmak için uzattığınız el, üstünüzün kirlenmesi pahasına yağmurdan sırlıklam olmuş bir kediyi güvenli bir yere koymanız şefkatli ve merhametli çocuklar yetiştirmenin en kolay yoludur.

Dünyamızın ve ülkemizin her zamankinden daha fazla değere; sevgiye, saygıya, merhamete, adalete ihtiyaç duyduğu bir zamanda yaşıyoruz.

Bizler de Değerler Kulübü olarak bu ayki değerimiz olan yardımseverlik ve merhamet konusunu işlerken “iyi insan” kavramının içini doldurmak, öğrencilerimizin bilgi düzeyini arttırmak, öğrencilerimizde farkındalık meydana getirmek ve aşağıdaki tabloda yer verilen hedef davranışları öğrencilerimize kazandırmak istiyoruz.

Hedeflerimize ulaşmada siz değerli velilerimizin destekleri bizim için çok önemlidir. Bu nedenle yapacağımız etkinlikler süresince sizlerin de bize destek olacağına inanıyoruz. Özellikle kaynaşma, duygu, düşünce ve fikir paylaşımı amacıyla yapacağımız “Veli Buluşmaları” etkinliğinde sizleri de aramızda görmek, bizler için mutluluk verici olacaktır.

VELİ DESTEK MEKTUBU (ARKA YÜZ)

Kazanımlara ulaştırmada yapacağımız etkinliklerin etkili ve kalıcı olabilmesi için,

1. Bu ay yapılan etkinliklerle ve bu etkinlikleri yaparken neler hissettikleri ile ilgili çocuğunuzla sohbet etmenizi,
2. Örnek olması açısından yaptığınız yardımlardan bahsetmenizi,
3. Yardım yaparken kimlere öncelik tanıdığınızı,
4. Konuyla ilgili varsa anılarınızı veya bildiğiniz kıssaları anlatmanızı,
5. Çocuğunuzun olumlu davranışlarını takdir etmenizi,
6. Yardımseverlik ve merhamet değerleri ile ilgili çocuğunuza verilen “dene/ söyle/ üret/ harekete geç” etkinliğine destek vermenizi,
7. Ay sonunda sizlerle paylaşacağımız veli geri dönüt ölçeğini titizlikle cevaplamanızı,

En önemlisi de söz, tutum ve davranışlarınızla çocuğunuza örnek olmanızı önemsiyoruz.

Vereceğiniz destek için teşekkür ederiz.

HEDEF KAZANIMLAR		YAPILABİLECEK ETKİNLİK TÜRLERİ
YARDIMSEVERLİK/MERHAMET	1. HAFTA 1. Merhametli insanlarda bulunması gereken özellikleri bilir. 2. Merhametin acılamak olmadığının farkına varır. 3. Diğerkâmlık yaparak çaresiz kimselere yardım etmenin önemini fark eder. 4. Anne, baba, akraba ve yakın çevresine karşı yardım etmeye istekli olur. 5. Yardımlaşmayla ilgili geleneklerimizden zimem defteri geleneğini tanır. 6. Kişisel çıkar gözetmeden çevresine yararlı olabilmenin değerini bilir.	ÇEDES uygulama mekanlarında; Eğitim öğretim sürecinde eğlenerek, yaparak, yaşayarak, deneyerek, sorgulayarak öğrenme süreci tercih edilirken • etkin hikaye dinleme, video izleme, • görsel yorumlama, drama, • kısa film, • röportaj, • okul içi ve yakın çevre (mahalle) etkinlikleri, uzak çevre (müze vb.) etkinlikler ile öğrenci ve veli çalışmaları yapılabilecektir. Not: Yer verilen etkinlikler, öğreticinin tercihinin ve uygulama mekanının elverişli olma durumuna göre değişiklik gösterebilir.
	2. HAFTA 1. Merhamet ve yardımseverlik arasındaki bağı kurar. 2. Yardımseverlik örneklerini öğrenir. 3. Merhamet ve diğerkâmlık arasındaki ilişkiyi kurar. 4. Yardım etmenin bireyin kendisini iyi ve mutlu hissetmesine olanak sağladığını fark eder.	
	3. HAFTA 1. Merhamet kavramının günlük hayattaki karşılığını bilir. 2. Empati yaparak, yardım etmenin önemini kavrar. 3. Merhametin tüm canlılara iyi gelen bir duygu olduğunu öğrenir. 4. Örnek davranışları ile merhamet ve şefkat duygularını etrafındakilere gösterir.	
	4. HAFTA 1. Yardıma muhtaç olunan farklı durumlar olabileceğini kavrar. 2. Yakın çevresinden başlayarak yardımcı olmaya istekli olur. 3. İnsanlara ve diğer canlılara karşı merhametli olma konusunda istekli olur.	

Bu tabloda gördüğünüz ifadeler, yapacağımız etkinliklerle öğrencilerimize kazandırmayı hedeflediğimiz kazanımları ve bu süreçte kullanmayı planladığımız yöntem ve teknikler göstermektedir.

YARDIMSEVERLİK VE MERHAMET SÖZLÜĞÜ

Cömertlik

Cömert olma durumu; açık ellilik, ahilik, alicenaplık, bonkörlük eli açıklık,

Diğergamlık

Başkaları için özveride bulunma anlamında ahlâk terimi.

Haslet

İnsanın yaratılışından gelen özellik, huy.

İhsan

Genel olarak iyilik ve lütufta bulunmak, bir işi en güzel şekilde yapmak, Allah'a ihlâsla kulluk etmek anlamlarında kullanılan bir terim.

İkram

Bir şeyi armağan olarak verme, sunma.

İnfak

Allah'ın hoşnutluğunu kazanma niyetiyle harcamada bulunma.

İyilik

Karşılık beklenilmeden yapılan yardım; kerem, ihsan.

Merhamet

Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma.

Sadaka

Gönüllü olarak veya dinî bir vecîbeyi yerine getirmek üzere ihtiyaç sahiplerine yapılan maddî yardım.

**DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**Millî Eğitim Bakanlığı
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
Beşevler Kampüsü F Blok
Yenimahalle / ANKARA**

Tel 413 25 89 / 413 35 35 dogm@meb.gov.tr

 @cedesturkiye

 @ÇEDES TÜRKİYE